

Interne notater

STATISTISK SENTRALBYRÅ

87/20

14. mai 1987

NYE SPØRSMÅL I ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSENE

Rapport fra en prøveundersøkelse

Av

Anne Lise Ellingsæter og Clara Ase Arnesen

I N N H O L D	Side
1. BAKGRUNN	1
2. GJENNOMFØRING	2
3. SKJEMAETS STRUKTUR	2
4. ERFARINGER FRA PRØVEN	6
4.1 Rapportskjemaet: Intervjuernes generelle kommentarer	6
4.2 Erfaringer med de enkelte spørsmålene	10
4.2.1 Sysselsetting	10
4.2.2 Viktigste og hovedsakelig gjøremål	12
4.2.3 Bi-arbeidsforhold.....	15
4.2.4 Start- og sluttdato i arbeidsforhold	15
4.2.5 Registrering av næring, virksomhet, yrkesstatus og yrke	17
4.2.6 Arbeidstid og fravær	17
4.2.7 Over- og undersysselsetting - mistilpasninger i arbeidsmarkedet	23
4.2.8 Arbeidssøking og ønsker om arbeid	24
4.2.9 Skolegang/studier	29
5. OPPSUMMERING	30
REFERANSER	35

Vedlegg:

- a. AKU-skjema
- b. Prøveskjema
- c. Instruks - prøveskjema
- d. Rapportskjema for intervjuere - prøveundersøkelsen
- e. Arbeidstidsundersøkelsen 1985 - utdrag

1. BAKGRUNN

Formålet med dette notatet er å oppsummere resultatene fra en undersøkelse som tok sikte på å prøve ut nye spørresekvenser for de løpende Arbeidskraftundersøkelsene (AKU). Prøveundersøkelsen var et ledd i det pågående utredningsarbeidet knyttet til omlegging av AKU. Det vil bli gjennomført flere slike prøveundersøkelser.

I arbeidet med et nytt spørreskjema er det mange hensyn å ta. Særlig viktig er hensynet til internasjonal sammenlignbarhet og sammenlignbarhet over tid. AKU's sentrale begreper og definisjoner bygger i dag på ILO's tilrådninger. Et ufravikelig krav til et nytt skjema er at det sikrer at man kan definere hovedgruppene i arbeidsstyrken i samsvar med ILO's definisjoner, der rekommandasjoner foreligger. I prøveundersøkelsen er dette hensynet ivare tatt, og vi vil derfor ikke komme spesielt inn på dette i notatet.

Det sentrale temaet i prøveundersøkelsen var utprøving av opplysningene om arbeidstid og fravær. Forbedring av arbeidstidsopplysningene har vært et prioritert område i arbeidet med et nytt skjema. Ulike arbeidstidsbegreper og måter å måle arbeidstid på har tidligere vært prøvd ut i Arbeidstidsundersøkelsen, en tilleggsundersøkelse til AKU i 2. kvartal 1985. I den foreliggende prøveundersøkelsen ble andre måter å spørre om arbeidstid på prøvd ut, bl.a. basert på de erfaringene som er gjort i omleggingen av Sveriges AKU. En rapport som tar for seg en mer prinsipiell diskusjon av arbeidstidsbegreper er under utarbeiding.

På midten av 70-tallet ble det foretatt en større gjennomgang av AKU. Det ble foretatt en vurdering av spørreskjemaet ut fra formålet med de enkelte spørresekvensene (Hoem og Ljones 1974). Dette har vært et nyttig grunnlag for arbeidet med et nytt skjema. Prøveundersøkelsens skjema var et relativt fullstendig skjema, med en rekke nye spørsmål og nye måter å spørre på. Kjernen i skjemaet bygger imidlertid på det nåværende. Prøven signaliserer til en viss grad hvilke tema som vil være sentrale i det nye skjemaet. I arbeidet med prøven har vi i stor utstrekning basert utformingen av spørsmål på AKU-skjema fra andre land. Det svenske skjemaet har vært spesielt nyttig. Dette skjemaet er et produkt av flere års grundig revisjonsarbeid. Opplegget av instruks til intervjuerne vil det også være mye å lære av (SCB 1986).

I notatet blir det gitt en kort begrunnelse for de spørsmålene som er valgt, og selve diskusjonen vil i stor grad dreie seg om hvordan spørsmålene teknisk sett har fungert ute i felten. Disse konklusjonene baserer seg på en

gjennomgang av spørreskjema samt rapportskjemaene fra intervjuerne. Notatet skal fungere som en "kollektiv hukommelse" i det videre arbeidet, og er derfor enkelte steder ganske detaljert.

Enkelte steder er det også oppgitt tall for hvor mange som har fått de ulike spørsmålene. Dette er viktig å vite for å kunne anslå hvor ressurskrevende de ulike spørsmålene vil være. Som dokumentasjon er det også påført svarfordelinger på alle de vedlagte spørreskjema.

Som det vil framgå av punkt 2 nedenfor er imidlertid utvalget for prøven ikke selvveiende. Det begrenser selvfølgelig nytten av å studere fordelinger. Man kan kun se på fordelinger innen hver av de stratifiserte gruppene (hovedgruppene på arbeidsmarkedet).

Oppsummeringen av erfaringene vil konkludere i en liste over sentrale valg som må tas, samt prioritering av det videre arbeidet.

2. GJENNOMFØRING

For prøven ble det trukket et utvalg på ca 250 personer som deltok i AKU for 4. gang i 3. kvartal 1986. Utvalget ble konstruert slik at det dekket ulike typer utvalgsområder, og personer med ulik tilknytning til arbeidsmarkedet. Det siste var viktig for å sikre at det fantes intervjuobjekter (IO) i utvalget som ville få spørresekvenser som rettet seg mot små grupper, f.eks. arbeidssøkere.

Feltarbeidet ble gjennomført i perioden 3.-14. november 1986. Referanseuke var 27. oktober - 2. november. Intervjuerne ble bedt om å fylle ut et rapportskjema etter gjennomført intervjuing. I alt kom det inn rapportskjema fra 25 intervjuere.

3. SKJEMAETS STRUKTUR

a) Helheten

Den første delen av skjemaet er rettet mot en kartlegging av IO's vanlige sysselsettingsstatus og arbeidsforhold (spm. 1-20). Videre er det en kort sekvens som dekker yrkesaktivitet de siste 12 måneder m.v. for personer som ikke har arbeid (spm. 21-25). Neste sekvens er sysselsettingsopplysninger m.v. for referanseuka for dem som har oppgitt å ha arbeid (spm. 26-43). De som har oppgitt ikke å ha arbeid får også spørsmål om sysselsetting i referanseuka

(spm. 44-50). Personer vanligvis uten arbeid, og uten arbeid også i referanseuka, blir spurt om ønsker om arbeid og arbeidssøkning (spm. 51-58). Skjemaet avsluttes med en sekvens om utdanning, som stilles til alle (spm. 59-61).

b) Har arbeid - for tiden

Tankegangen bak den innledende sekvensen er å kartlegge det forholdet IO vanligvis har til arbeidsmarkedet. Det betyr at vanlig situasjon er utgangspunktet for opplysninger om sysselsetting og arbeidstid, mens tilsvarende opplysninger om referanseuka behandles separat.

Vanlig sysselsettingsstatus operasjonaliseres ved spørsmålet "Har du for tiden noen jobb/inntektsgivende arbeid?" (spm.1). Spørsmålet følges opp ved at det understrekes at også inntektsgivende arbeid av lite omfang skal regnes med (spm. 2). Spm. 3, 4 og 5 har nesten samme ordlyd som tilsvarende spm.nr. i nåværende AKU, bare med den forskjell at de i prøven ikke refererer til referanseuka.

Samlet vanlig arbeidstid i alle arbeidsforhold, spørsmål om deltid og hovedsakelig aktivitet for IO med samlet arbeidstid mindre enn 35 timer, næring, yrkesstatus og yrke i hovedarbeidsforhold, blir kartlagt for alle sysselsatte (spm. 7-14). Startdato i hovedarbeidsforholdet blir også registrert (spm. 15). Bortsett fra mindre endringer er spørsmålsordlyden i spørsmålene om næring, yrkesstatus og yrke uendret.

Bi-arbeidsforhold blir registrert. For eventuelle bi-arbeidsforhold registreres følgende opplysninger: (samlet) arbeidstid i ekstra-jobb(er), næring, yrkesstatus og yrke i (viktigste) ekstrajobb (spm. 6-7, 16-20).

c) Har ikke arbeid - tidligere yrkesaktivitet

Spørsmålet om yrkesaktivitet de siste 12 måneder (spm. 21) er nesten identisk med nåværende spm. 14 i AKU. Det samme gjelder spørsmålet om sluttårsak (spm. 24 i prøven og spm. 15 i AKU).

Som før stilles også ikke-sysselsatte spørsmål om hovedsakelig aktivitet. Men her knyttes spørsmålet ikke til referanseuka. Det er gjort et forsøk på å rydde opp i svarkategoriene, i retning av å kartlegge status mer enn aktivitet. Svaret kan krysses av uten og stilles dersom det er åpenbart for intervjueren hva svaret er.

Det nye i denne sekvenser er at det for IO som har hatt arbeid i løpet av det siste året, blir spurt om sluttdato og startdato for det siste arbeidsforholdet.

d) Har arbeid - undersøkelsesuken

Arbeidstid og fravær fra arbeidet i referanseuka blir også behandlet mer omfattende i prøveskjemaet enn i den ordinære AKU. Samlet faktisk arbeidstid, med separate opplysninger for hoved-jobb og ekstra-jobb, i referanseuka blir registrert. Definisjonen av faktisk arbeidstid, er den samme som i nåværende AKU (ekstrarbeid/overtid regnes med, pauser trekkes fra osv.).

Ved en eventuell differanse mellom vanlig arbeidstid (spm. 7) og faktisk arbeidstid (spm. 26), bli IO spurt om årsaken til avviket. De som arbeidet mer enn vanlig i referanseuka får bare ett spm., om årsaken til avviket (spm. 28). Overtid er en egen svarkategori, mens andre sider ved arbeidstidsordningen og fleksitid o.l. er andre svaralternativer. Dersom IO arbeidet mindre enn vanligvis i referanseuka, og årsaken ligger i andre forhold enn selve arbeidstidsordningen, blir spørsmål om fraværet var helt/delvis betalt stilt i tillegg til spm. om årsak til avvik i timetall (spm. 29-30). IO som var fraværende hele referanseuka blir spurt om årsak til fraværet, om fraværet var lønnet helt/delvis og total varighet av fraværet t.o.m. referanseuka (spm. 31-33).

Alle sysselsatte blir spurt om de i løpet av de siste 2 månedene har sett seg om etter ny jobb, og hva de eventuelt har gjort for å finne en ny jobb (spm. 34-35). Dette er en indikator på mistilpasning/mobilitetspotensiale i arbeidskraften.

Den neste sekvensen tar sikte på å fange opp over- og undersysselsetting. Spørsmålene er knyttet til IO's vanlige arbeidstid. IO blir spurt om de ønsker å arbeide mer eller mindre enn de vanligvis gjør, gitt tilsvarende økning/reduksjon i inntekten (spm. 36). De som ønsker å arbeide flere timer (undersysselsatte) blir spurt om hvor mange timer de ønsker å øke arbeidstiden med, viktigste grunn til at de ikke arbeider så mye som ønsket (forsøk på å skille mellom arbeidsmarkedsgrunner og personlige grunner), om de har gjort noe for å få mer arbeid, og hva de eventuelt har gjort (spm. 37-40). IO som oppgir at de ønsker å arbeide færre timer blir spurt om ønsket reduksjon i timetallet, om de har gjort noe for å få arbeidstiden redusert, og evt. hva de har gjort (spm. 41-43).

e) Har ikke arbeid - referanseuka

For å ivareta behovet for tidsserier for bl.a. sysselsetting og arbeidstidsdata basert på et referanseukebegrep, ble også personer som oppga at de ikke var sysselsatte spurt om sysselsetting i referanseuka. Opplysninger som ble hentet inn var faktisk arbeidet timetall, næring, yrkesstatus og yrke (spm. 44-50).

Ønsker om arbeid og spørsmål om arbeidssøkning er i prøveskjemaet koplet sammen på en lignende måte som i det nye svenske AKU-skjemaet. Man starter bredt ut med å spørre om IO ønsker å ha inntektsgivende arbeid. De som svarer nei blir spurt om årsak, og blir så henvist til de avsluttende spørsmål om utdanning. De som svarer ja blir først spurt om hvor mange timer de ønsker å arbeide (for å finne ut om det er heltids- eller deltidsarbeid IO ønsker), dernest om de har søkt arbeid, og hvor mange uker det er siden de sist søkte arbeid. Dersom det er mer enn 2 måneder siden IO sist søkte arbeid, blir IO spurt om grunn (forsøker å skille mellom arbeidsmarkeds-/personlige grunner). IO som oppgir personlige grunner blir henvist til sluttsekvensen. IO som har søkt arbeid i løpet av de 2 siste månedene (samt de som skal begynne i nytt arbeid innen 30 dager) blir spurt om hvordan de forsøkte å skaffe seg arbeid, hvor mange uker de har vært arbeidssøkere, og om de kunne ha påtatt seg arbeid i undersøkelsesuka. De som ikke kunne ha påtatt seg arbeid i denne uka blir spurt om grunn (her er det forsøkt å skille mellom mer permanente og tilfeldige hindringer) (spm. 58).

f) Alle - skolegang/studier

Alle blir til slutt spurt om de holder på med utdanning (spm. 59). Dersom det ikke er tvil om svaret skal intervjueren krysse av. IO under utdanning blir spurt om det er heltids- eller deltidsutdanning (spm. 60). Personer som holder på med deltidsutdanning blir spurt om sammenlagt tid til undervisning o.l. i referanseuka (spm. 61).

g) Utelatte spørsmål/tema

Spørsmål/tema som dekkes i den ordinære AKU, og som ikke er med i prøveundersøkelsen, er utelatt primært fordi de er grundig utprøvd i sin nåværende form, og fordi de ikke var nødvendige for å lage et helhetlig prøveskjema. Det gjelder bakgrunnsopplysningene om ekteskapelig status, antall personer/barn i husholdningen, yngste barns alder, samt utdanning (spm. 26-36 i AKU-skjemaet). Når det er sagt, betyr ikke det at disse spørsmålene ikke vil være gjenstand for revisjon. Det har lenge vært et sterkt ønske om å få familieopplysninger, slik at man kan få opplysninger om familiemedlemmenes relasjoner. Et slikt skjema ville innebære dekning av spm. 27, 29 og 30. Spm. 26 må nok fremdeles stilles, evt. bare til de som ikke er gifte (formell status). Opplysningene i spm. 28 (personer i husholdningen som trenger regelmessig tilsyn/pleie), spm. 31 (offentlig barnetilsyn) og spm. 32/33 (betalt hjelp til husarbeid), har i svært liten grad vært brukt til statistikkproduksjon eller analyser. Spør-

målene vil etter vår mening være "stryke-kandidater" når prioriteringsdiskusjonen blir tatt opp.

Opplysninger om fullført utdanningsnivå må man ha i en eller annen form. Spørsmål om utdanning er belastende ute i felten, og det er et argument i favør av at de erstattes med registeropplysninger. Problemet med registeropplysninger er at de ikke vil være godt ajourførte. Utdanning tatt i utlandet, og eksamener avlagt de siste 2 år vil ikke være registrert på intervju-tidspunktet. Ved å ta ut utdanningsopplysningene fra selve skjemaet fjerner man imidlertid muligheten til å bruke utdanning som kontroll for inkonsistente opplysninger om yrke og næring under revisjonsarbeidet. En mulig mellom-løsning er primært bruk av registeropplysninger, men med spørreskjemaopp-lysninger for bestemte grupper (f.eks. personer under 25 år).

4. ERFARINGER FRA PRØVEN

4.1 Rapportskjemaet: Intervjuernes generelle kommentarer

Prøveundersøkelsen har tydelig vakt interesse blant intervjuerne, noe som har nedfelt seg i et teknisk godt gjennomført arbeid, og med nyttig til-bakerapportering av enkeltobservasjoner.

Intervjuernes generelle reaksjoner var at skjemaet var "greit". Noen intervjuere synes at skjemaet er bedre enn det ordinære AKU, andre har motsatt oppfatning, mens de fleste ikke gjør denne sammenligningen i det hele tatt. Slike sprikende oppfatninger er imidlertid ikke uvanlig å få i forbindelse med prøveundersøkelser.

Det bør imidlertid nevnes at det ble registrert en viss misnøye med at utvalget ble trukket blant personer som hadde vært med i AKU for siste (4.) gang. Det er en helt forståelig reaksjon, som vi var inneforstått med på forhånd. Ulemper med å bruke AKU-utvalg til prøveundersøkelser må imidlertid veies opp mot mulighetene til å få et relativt "skreddersydd" utvalg med få IO.

Rapportskjemaene inneholdt både mer generelle kommentarer samt kom-mentarer knyttet til enkeltspørsmål. I dette avsnittet vil vi gjengi og diskutere de generelle kommentarene. De enkelte spørsmål blir diskutert i neste avsnitt.

a) Misforståtte spørsmål

Det første spørsmålet i rapportskjemaet er om enkelte spørsmål ble misforstått av IO. De fleste intervjuerne har ikke hatt spesielt store problemer. Mange har bare skrevet nei. En intervjuer forklarer fraværet av problemer med at det forekom få problemtilfeller blant tildelte IO: "Hadde bare unge og velutdannede IO og de aller fleste hadde bare en jobb". Dette vil ofte være tilfelle i et såvidt lite utvalg. En annen intervjuer hevder at rene misforståelser ikke er noe problem, men at det er for mye "oppatt og oppatt i hele skjemaet". Denne intervjueren virker imidlertid generelt negativ til hele skjemaet, og klager over at det er for langt.

En intervjuer har med sin kommentar reist et interessant problem; nemlig at det er selve intervjusituasjonen som gjør IO nervøs, og reduserer hans/hennes evne til å forstå. Dette problemet løses ikke ved bare å formulere spørsmålene bedre, men her vil intervjuerens fremtreden være svært viktig. Intervjuerens observasjon lyder slik:

- "Jeg lurer på om enkelte IO blir "perplekse" og nervøse ved å få en henvendelse fra SSB over telefonen, og simpelthen får jernteppe. (De forstår ordene jeg sier, men at de ikke klarer å samle de sammen og finne innholdet i det jeg sier.) Kanskje det er derfor at jeg ofte må forklare spørsmål 1 for å få IO i gang".

Dette er en viktig påpekning, som man bør ha i minne ved opplæring av intervjuere.

b) Spørsmål som var vanskelig å forstå

For de fleste IO har spørsmålene vært lett forståelige. Det betyr naturligvis ikke at de ikke kan forbedres, noe denne kommentaren fra en intervjuer understreker:

- "Har inntrykk av at spørsmålene ble raskt forstått, selv om de ikke er fullkomne".

c) Irriterende/belastende spørsmål

Her er det også rapportert få problemer. Det som imidlertid går igjen der det nevnes problemer er at bestemte grupper utenfor arbeidsmarkedet, særlig pensjonister og uføre, opplever alle spørsmål om sysselsetting og ønsker om arbeid som irriterende. Her er noen av intervjuernes kommentarer:

- "Pensjonistene syntes det ble mye mas om inntektsgivende arbeid"
- "Jeg synes det var for mange spørsmål om de kunne tenke seg arbeid. Dette er vondt for trygdede og eldre"
- "Ett IO virket litt irritert over spm. 1-3 da han allerede på spm. 1 sa at han ikke hadde jobbet på flere år"
- "Jeg har mange IO som er pensjonister. De svarer gjerne litt irritert: "Nei, du vet da at jeg er pensjonist/ufør"

Disse gruppene opplever vel gjentatte AKU som en belastning, på den måten at de ikke skjønner helt vitsen med å spørre flere ganger om forhold som de selv oppfatter som helt permanente. Problemet er imidlertid ikke spesielt knyttet til spørsmålene i prøven. Det er viktig at spørsmål til disse gruppene blir redusert. Problemene vil bli noe mindre dersom man går over til et detaljert intervju for 1. gangs IO, og deretter mer summariske opplysninger dersom det ikke er noen endring fra gang til gang.

Noen intervjuere uttrykte lettelse over at enkelte av bakgrunnsopplysningene var tatt ut:

- "De vanlige belastende spørsmålene som allmennutdanning, ekteskapeleg status, husholdningens sammensetning og leid hjelp i huset er borte, og det er bra"

Men dette vil ikke nødvendigvis være tilfelle for det endelige AKU-skjemaet.

d) Spesielt tidkrevende spørsmål

Herunder ble det nevnt enkeltspørsmål (vil diskuteres i neste avsnitt), men de færreste intervjuere hadde spesielle problemer. Følgende kommentar har en kjerne av sannhet:

- "Nei, alle spørsmålene var enkle å forstå, men likevel ikke alltid lett å svare på".

e) Spørsmålenes rekkefølge

De fleste intervjuerne var også fornøyd med rekkefølgen på spørsmålene. Tilbakerapporteringen antyder at rekkefølgen ikke var spesielt problematisk:

- "Skal først alle spørsmåla vera med synest eg at rekkefølgen er OK".

f) Andre spørsmål som fungerte dårlig

Enkelte intervjuere har nevnt bestemte spørsmål, men disse blir tatt opp i neste avsnitt.

Igjen blir prøveundersøkelsens begrensninger understreket:

- "Nei, med et så lite antall kom jeg ikke i berøring med noen som hadde to jobber, heller ikke noen som var arbeidssøkende".

g) Andre kommentarer til skjemaet: Telefonintervjuing

Intervjuerne ble spurt om de hadde andre kommentarer til skjemaet, med telefonintervjuing som et stikkord. De fleste intervjuerne har grepet fatt i nettopp dette. Det interessante er at et overveldende flertall er svært positive til telefonintervjuing. Enkelte gir inntrykk av at de over tid har vent seg til å bruke telefonen. Et par intervjuere uttrykker et mer prinsip-

pielt ønske om å foreta besøksintervju. De representerer imidlertid en svært liten gruppe.

Det er svært viktig at det nye AKU-skjemaet egner seg godt for telefonintervju. De fleste intervjuerne syntes prøveskjemaet var greit å bruke i telefonen. Kommentarene belyser hvilke sider av skjemaet som da er viktig. Spørreskjemaets lengde og layout ser ut til å være avgjørende:

- "Telefonintervjuing synes jeg er svært greit når bare skjemaet ikke er for langt og spørsmålene for kompliserte. F.eks. når man må lese opp lange ramser med svaralternativ. Dette skjemaet er svært greit for telefonintervjuing etter min erfaring".

En annen intervjuer sier:

- "Det gikk svært greit pr. telefon. Det er godt å bruke skjema med så store bokstaver og "luft" mellom spørsmåla når jeg bruker telefonintervju".

Men ikke alle intervjuere har samme oppfatning av hva som er et "langt" intervju, det viser disse to helt motsatte kommentarene:

- "Skjemaet var for omfattende til å ta over telefon. Foretrekker en mer personlig kontaktform".
- "Jeg har ingen problemer med telefonintervjuing med slike korte intervju som dette".

Telefonintervjuingen har også visse negative sider ifølge noen intervjuere. For det første er det lettere for IO å nekte intervju når han/hun ikke står ansikt til ansikt med intervjuer. For det andre kan det være vanskeligere for eldre IO å forstå spørsmål når de blir stilt i telefonen. Enkelte IO ønsker dessuten å bli intervjuet hjemme ved 1. gangs AKU for å få se intervjuerens ID-kort.

h) Kommentar til instruks

Instruks til prøven var i utgangspunktet lite gjennomarbeidet, og på ingen måter fullstendig. Hvis en tar dette i betraktning burde en vente kritikk fra intervjuerne. Det er imidlertid få som kritiserer instruks (bortsett fra direkte feil). Mangelen på kritikk kan være et tegn på at instruks er mest relevant når problemer oppstår, og prøven hadde jo et begrenset antall problemtilfeller. Det er helt klart nødvendig å legge mye arbeid i en god instruks, jmf. Sveriges AKU. Virkeligheten er så vidt komplisert at mange spørsmål aldri kan bli selvforklarende uansett hvor mye arbeid som legges i formuleringene.

i) Andre forhold ved datainnsamlingen

Under dette punktet i rapportskjemaet er det spredning i type kommentarer. Noen intervjuere bruker det til å komme med (motstridende) synspunkter på hele skjemaet; f.eks.:

- "Jeg synes dette skjemaet er bedre enn det gamle. Det gamle er altfor sammenpresset. Nesten ingen plass til å skrive på".

Andre framhever IO's negative reaksjon på å bli intervjuet for 5. gang:

- "Det er flere IO som mener at nå får man velge ut noen andre IO".

En annen peker på at det burde vært tydeligere understreket i IO-brevet at dette var et "engangsintervju". Mange trodde det kom til å bli like mange ganger som en vanlig AKU.

Til slutt denne oppsummeringen fra en intervjuer:

- "Jeg er meget glad for å slippe å spørre etter ekteskkelig status, jeg har nemlig opplevd at IO spurte meg om det samme spørsmålet. Tror det nye skjemaet får bedre fram reell arbeidstid (med ekstrajobber) enn det gamle skjemaet. Men det gamle skjemaet var raskere. Jeg likte ikke å gå til de som var ferdige med AKU med denne undersøkelsen. De visste jo de var ferdige sist".

Denne intervjueren har tatt prøveundersøkelsen for bokstavelig, man vil også spørre om ekteskkelig status i framtida.

4.2 Erfaringer med de enkelte spørsmålene

4.2.1 Sysselsetting (spm. 1-5, 21, 24, 44)

AKU starter i dag med å spørre etter inntektsgivende arbeid i referanseuka (spm. 1). De som svarer nei blir videre spurt om de har arbeid som de var borte fra (spm. 3). De som også svarer nei på dette blir så spurt om de tilhører en husholdning med selvstendige yrkesutøvere (spm. 4). Tilhører de en slik husholdning, blir de så spurt om de utførte arbeid uten fast avtalt lønn i denne virksomheten i referanseuka (spm. 5). Denne sekvensen gir grunnlaget for å definere de sysselsatte. Man spør også om sysselsetting i løpet av de siste 12 måneder blant dem som ikke var sysselsatt på intervjutidspunktet, og årsak til yrkesavbrudd for dem det gjelder (spm. 15).

Den viktigste endringen i prøven var at man ønsket å ta utgangspunkt i folks vanlige sysselsettingssituasjon. Sysselsettingsopplysninger for referanseuka ble registrert i tillegg.

a) Sysselsatt - for tiden

I prøven starter man med å spørre slik: "Har du for tiden noen jobb/inntektsgivende arbeid?" (spm. 1). Dette er en parallell til hvordan det svenske AKU-skjemaet starter ("Har du något jobb/förvärvsarbete?"). Det er viktig å understreke at i den svenske AKU stiller man selve spørsmålet uten noen tidsreferanse, mens det går klart fram av instruksen at det er intervjutidspunktet, eller referanseuka, spørsmålet refererer til. Det vil si at det å

være sysselsatt gjelder ikke en situasjon som har opphørt før referanseuka, eller som har inntrådt etterpå. En annen måte å spørre om "vanlig sysselsetting" på ble prøvd ut i forbindelse med Arbeidstidsundersøkelsen 1985 (tillegg til AKU i 2. kvartal). Der lød spørsmålet slik: "Har du vanligvis jobb/inntektsgivende arbeid, arbeider du bare av og til eller har du sjelden eller aldri noen jobb eller inntektsgivende arbeid?". Analyse av data tyder på at når man spør slik så kan tidsreferansene lett feiltolkes. "Vanligvis" kan tolkes ulikt blant personer i samme situasjon, f.eks. folk med langvarige permisjoner (svangerskap/utdanning osv.). "Av og til" ser ut til å ha gitt ulike assosiasjoner blant deltidsansatte, idet enkelte ser ut til å ha tolket det å ha deltidsarbeid som å arbeide av og til. I prøven ble derfor begrepet "for tiden" i stedet valgt.

Det sentrale spørsmålet er altså valg av referanseperiode, dvs. hvorvidt man skal kartlegge "vanlig" sysselsetting i tillegg til referanseuka. Resultatene fra prøven tyder imidlertid på at man får en rekke tolkningsproblemer dersom sysselsettingen ikke knyttes til en bestemt referanseperiode, og at man derfor fortsatt bør ta utgangspunktet i situasjonen i referanseuka.

Noen få intervjuere har mislikt bruken av ordet "jobb". Hensikten med å bruke "jobb" var å gjøre spørsmålet mer muntlig. Vi foreslår at dette er en formulering som beholdes, idet det svenske AKU-skjemaet har funnet å kunne bruke det.

Spørsmål 2 i prøven er nytt, og er et kontrollspørsmål for å få tak i former for sysselsetting vi vet folk lett "glemmer". En intervjuer har reagert negativt, og mener spørsmålet er "overflødig, (og) det blir mye mas på IO, og det blir også spurt i spm. 4 om selvstendige yrkesutøvere". Det siste er imidlertid galt. Resultatene fra prøveskjema viste at spørsmålet faktisk fungerte som "oppsamlingsspørsmål" for personer som har svart nei på spm. 1, idet i alt 4 personer svarte ja på spørsmålet. Spørsmålet bør derfor med i den endelige AKU.

Spm. 4 og 5 i prøven tilsvarer samme spm.nr. 4 og 5 i AKU, bortsett fra referanseperioden. Her er det imidlertid foretatt noen språklige endringer. I spm. 4 er "selvstendig yrkesutøver" byttet ut med "selvstendig næringsdrivende", og i spm. 5 er "uten fast avtalt lønn" sløffet. Disse endringene bør fastholdes i den endelige AKU.

I spm. 3 i prøven, som definerer gruppen "midlertidig fraværende", vil det igjen være varierende hva personer i samme situasjon svarer, dette er et parallelt problem til spm. 1. Samme svakhet gjelder også dagens AKU (spm. 3). I instruksjonen står det at man "får greie på om IO har et arbeid, som de

eventuelt var borte fra i observasjonsuken". Problemet er nettopp hva det betyr å ha et arbeid. Dette bør løses ved å gi en mer presis definisjon i selve spørsmålet, samt gi gode eksempler i instruksjonen.

b) Sysselsetting siste 12 måneder

Som nevnt innledningsvis er spørsmålene i prøven om sysselsetting siste 12 måneder, og eventuell sluttårsak (spm. 21 og 24), nesten identisk med AKU-spørsmålene 14 og 15. Svaralternativene er imidlertid noe endret: Sommerjobb er skilt ut som egen svarkategori, ettersom dette gjelder svært mange skoleelever. Inngåelse av ekteskap er sløffet som sluttårsak ut fra kunnskaper om at ekteskapsinngåelse i seg selv sjelden er årsak til at kvinner går ut av yrkeslivet, mens omsorg for barn er tilføyd. Svekket helse ble ved en feiltakelse tatt ut.

Intervjuerne hadde ingen spesielle kommentarer til disse spørsmålene, men gjennomgangen av skjema tyder på et par uklarheter når det gjelder svarkategoriene på spm. 24. Hvorvidt en skoleelev som helt åpenbart har hatt sommerjobb svarer "sommerjobb" eller "videre utdanning" er helt vilkårlig. Ett IO har svart "annet", og beskrevet "pass av barn". Her kan man bruke begrepet "pass og stell av barn" i stedet for "omsorg for barn". Det er mulig at "omsorg for barn" blir assosiert for sterkt med svangerskap og fødsel.

Videre var det ett IO som svarte en kombinasjon av oppnådd pensjonsalder og omsorg i hjemmet. Det ser ut til å være en person som valgte å pensjonere seg ved fylte 67 år for å pleie pårørende. Dette viser at en pensjonist kan være yrkespassiv pga hindringer i hjemmet. Hvilke faktorer som påvirker valg av pensjoneringstidspunkt vet man i dag lite om.

I den svenske AKU spør man dem som har vært yrkesaktive det siste året om hvor mange timer de arbeidet i hvert kvartal i dette året. Spørsmål om omfang av yrkesaktivitet siste 12 måneder kan stilles også til dem som var yrkesaktive på intervjutidspunktet. Dette er en mulig alternativ indikator på "vanlig" arbeidsmarkedstilknytning. En slik begrenset retrospektiv seksjon bør kartlegge om IO har arbeidet hele eller deler av året (f.eks. kvartal), og arbeidstid (heltid/deltid) for de valgte periodene.

4.2.2 Viktigste og hovedsakelig gjøremål (spm. 9 og 25)

I nåværende AKU spørres alle sysselsatte som oppgir en arbeidstid på 21 timer eller mindre for referanseuka, om hva de regner for å ha vært deres viktigste gjøremål denne uka (spm. 7). Tilsvarende blir alle som ikke var sysselsatte spurt om hovedsakelig gjøremål (spm. 9). Spørsmålet om

hovedsakelig gjøremål brukes bl.a. til klassifisering av arbeidsaktive og ikke arbeidsaktive.

a) Viktigste gjøremål

Spørsmålet om viktigste gjøremål i AKU i dag er primært en indikator på subjektiv arbeidsmarkedstilknytning blant personer med et begrenset antall ukentlige arbeidstimer (20 timer eller mindre i referanseuka). I instruksjonen understrekes det at det er IO's egen oppfatning av viktigste gjøremål man skal ha tak i. Resultatene publiseres i én tabell i NOS Arbeidsmarkedsstatistikk, med variablene kjønn, ekteskapsstatus og alder. I 1984 utgjorde gruppa 15 prosent av alle sysselsatte i inntektsgivende arbeid.

Det er flere ting å diskutere når det gjelder dette spørsmålet. Et av spørsmålene er hva man ønsker å måle. I dagens AKU er det ifølge instruksjonen en subjektiv indikator på tilknytning til arbeidsmarkedet, mens publiseringen av tallene antyder at tallene også brukes som anslag på utbredelsen av ulike kombinasjonstilpasninger mellom deltidsarbeid og andre aktiviteter.

Timegrensen, under 21 timer, ser ut til å ha blitt brukt som en definisjon på deltid, idet den omfatter personer med 20 timers uke, dvs. en klassisk halvdagsjobb når normalarbeidstiden er 40 timer/uke. Dersom man er ute etter deltidsansattes yrkesidentifikasjon burde det imidlertid tilsi at alle som blir definert som deltidsansatte, f.eks. under 35 timer pr. uke bør få spørsmålet. Særlig interessant er det å få fram eventuelle variasjoner i yrkesidentitet blant grupper med ulike deltidsordninger/reduert arbeidstid.

I prøveundersøkelsen fikk alle med vanlig arbeidstid på 35 timer eller mindre pr. uke en variant av dette spørsmålet (spm. 9). De som svarte nei på spm. 8, dvs. om timetallet de har oppgitt er lavere enn vanlig heltidsarbeid i yrket, ble ved en feil ikke ledet utenom spørsmålet. Ved å relatere dette spørsmålet til IO's vanlige arbeidstid unngår man et problem som AKU har i dag, nemlig at personer som vanligvis har heltidsarbeid, men som har hatt et stort delfravær i referanseuka, også får spørsmålet. Ved å formulere spørsmålet som i prøven, dvs. ikke spørre om IO's viktigste gjøremål, men hva IO hovedsakelig betrakter seg som, og relatert til IO's vanlige arbeidstid, unngår man også den uheldige sammenblandingen av gjøremål (eks. inntektsgivende arbeid) og livssituasjon (eks. arbeidsufør), som tidligere har vært kritisert (Ellingsater 1981, s.10-11).

I prøven er svarkategoriene redusert, kategoriene for militærtjeneste er tatt ut, mens AKU's "arbeidsufør" er erstattet med "førtdispensjonist". Det siste er vel en forsvensking, og man bør gå tilbake til det opprinnelige.

Spørsmålsformulering og svarkategoriene i prøven er nokså identisk med spm. G24 i det nye svenske AKU-skjemaet, der spørsmålet stilles til IO med tidsbegrenset ansettelse, uavhengig av arbeidstid. Enkelte intervjuere rapporterer at noen ikke ønsker å velge enten yrkesaktiv eller f.eks. hjemmearbeidende, i ett tilfelle var det krysset av for "annet", med forklaringen "halv jobb og halv hjemmearbeidende". Her kan man selvfølgelig føye til en egen kategori for de som er delvis i lønnet arbeid og delvis hjemmearbeidende.

b) Hovedsakelig gjøremål

Spm. 9 i AKU er formulert slik at det dreier seg om hovedsakelig gjøremål i referanseuka ("Hva gjorde De hovedsakelig i forrige uke?"). Som nevnt brukes spørsmålet til avgrensning av hovedgruppene arbeidsaktive/ikke arbeidsaktive. I tidligere studier er det påvist flere problemer med spørsmålet (Ellingsøter 1981, s. 11-12). Intervjuerne har tidligere rapportert feilassosiasjoner. Mange IO har en tendens til å ramse opp konkrete ting de har gjort i undersøkelsesuka. Dette problemet skyldes sannsynligvis at spørsmålet er knyttet til en bestemt referanseperiode, og at det spørres om gjøremål, og ikke livssituasjon. I prøven er spørsmålet knyttet til IO's vanlige livssituasjon, (spm. 25). Det anbefales at dette gjøres også i den nye AKU. Bortsett fra språklig omformulering er svarkategoriene de samme. "Arbeidsufør" er imidlertid også her erstattet med "før tidspensjonert", dette bør tilbake til det opprinnelige. Også her er spørsmålet formulert som i det svenske skjemaet. Videre kan intervjueren selv krysse av uten å spørre, dersom det ikke er tvil om svaret. Det har lenge vært et ønske fra intervjuernes side, fordi IO ofte avdekker sin livssituasjon når de innledningsvis spørres om sysselsetting. Her er det selvfølgelig et spørsmål om hvor langt en ønsker å gå i å overlate vurderinger til intervjuerne. Et alternativ er å skreddersy en egen sekvens for pensjonister og arbeidsuføre, f.eks. bakerst i spørreskjemaet.

Ett problem med svarkategoriene på dette spørsmålet er at de ikke er gjensidig utelukkende. Dette slår særlig ut for kvinnelige pensjonister, som like gjerne vil svare hjemmearbeidende som pensjonist. Kvinner som har vært hjemmeværende mesteparten av livet opplever ikke oppnådd pensjonsalder som et brudd med tidligere tilværelse, for dem er det kun deres økonomi og ikke aktivitet som endres. Over tid må man tro at økt kvinnelig yrkesaktivitet vil gi økt andel kvinner som oppfatter seg som pensjonister selv om de utfører husarbeid i sin pensjonisttilværelse. Arbeidssøkende kvinner kan også komme ut

som hjemmearbeidende her. Det er altså tilfeldig om svarene blir de samme for personer i samme situasjon. En løsning på problemet er å sløyfe bruk av filtere.

Videre er det slik at når man spør om vanlig livssituasjon vil det alltid være noen som befinner seg i en overgangsfase mellom statuser. For ett IO var det krysset av for "annet" og forklart med at IO har søkt uføretrygd. For ett annet IO er det krysset av både for pensjonist og under annet, der det står at IO er 100 prosent ufør. Det er altså snakk om en uførepensjonist som har gått over på vanlig alderspensjon ved oppnådd aldersgrense. I instruksen kan det sterkere understrekes at det er IO's livssituasjon rundt intervjuutidspunktet som skal være referanse dersom det er tvil om svarene.

Instruksen bør videre gi skikkelige definisjoner på alders- og tjenestepensjonister, og hva det vil si å være førtidspensjonert. Hvordan førtidspensjon vs. uførepensjon skal betraktes må avklares. En intervjuer mente at det er litt tungvint å lese opp hele lista med ulike alternativer, og det samme gjelder for spm. 9. En annen intervjuer mente at det var mest naturlig å stille spm. 25 før man spurte om yrkesaktivitet siste 12 måneder (spm. 21). Men spørsmål 25 er jo ikke ment som noe filterspørsmål.

4.2.3 Bi-arbeidsforhold (spm. 6)

Kartlegging av bi-arbeidsforhold er nytt i prøveundersøkelsen. Av de i alt 132 personene i utvalget som for tiden hadde inntektsgivende arbeid, oppga 16, dvs. 12 prosent, at de hadde bijobb. Resultatene fra prøven antyder at begrepene jobb/ekstrajobb ikke er helt entydig når det er snakk om bi-arbeidsforhold. En intervjuer rapporterte om ett tilfelle der "IO svarte at hun hadde mer enn en jobb/ett arbeidsforhold - hun var jo husmor også!". Men det som er mer problematisk er at intervjuerne også misforstår begrepet ekstrajobb fordi det i enkelte sammenhenger (og i dagligtale?) er synonymt med deltidsjobb (ekstra i forhold til annen hoved- aktivitet). Det finnes intervjuere som har brukt bi-arbeidssekvensen til å innhente opplysninger om arbeidsforholdet til deltidsansatte.

En mindre detalj ble videre påpekt av et par intervjuere: Personer som er bare familiearbeidere (dvs. nei på spm. 1-3, men ja på spm. 4-5) bør ikke få spørsmål om de har mer enn ett arbeidsforhold.

4.2.4 Start- og sluttdato i arbeidsforhold (spm. 15, 22-23)

I prøven er det tatt inn tre nye spørsmål for å kartlegge varighet av arbeidsforhold. IO som for tiden er sysselsatt blir spurt om når de begynte i

arbeidsforholdet (i hovedjobb) i den bedriften vi har opplysninger om. De som for tiden ikke er sysselsatt, men har hatt inntektsgivende arbeid i løpet av de siste 12 månedene, blir spurt om både når de begynte og sluttet i dette arbeidsforholdet.

Disse opplysningene er viktige for flere analytiske formål, bl.a. for analyser av mobilitet på arbeidsmarkedet. Ansiennitet/yrkeserfaring er sentrale variable i modeller for å forklare arbeidsmarkeds- og arbeidstakeratferd. Ved siden av begrunnelsen ut fra analytiske behov, gir opplysningene også muligheter for kontroll/forbedring av den registerbaserte sysselsettingsstatistikken.

Til spørsmålene knytter det seg to hovedproblemer. Det ene problemet går på at folk har vansker med å huske slike datoer, noe som gir tvilsom datakvalitet først og fremst på dag og måned for arbeidsforhold som har vart en stund. Dette fører også til at spørsmålene tar lang tid, dvs. de vil koste forholdsvis mye, tatt i betraktning av at de fleste arbeidsforhold har vart såpass lenge at det er lett å glemme når de startet.

Disse problemene er rapportert av intervjuerne, og viser seg også ved gjennomgang av intervjueskjemaene i form av tildels dårlig utfylte datoer. Her er noen representative utdrag fra intervjuernes kommentarer:

- "Ikke alltid så lett for IO å huske dato når vedkommende begynte"
- "Tidkrevende, naturlig nok, det er ikke så lett å huske ansettelsesdato i en fart"
- "Tidkrevende/vanskelig å huske dato/mnd og til dels år. Her var begge mine IO selvstendig næringsdrivende. (Husket ikke når de startet opp for seg selv.)"

Problemene både med mulig dårlig datakvalitet og høye kostnader i form av intervjutid bør tas alvorlig. En rimelig løsning er at alle spørres om hvor lenge de har arbeidet i bedriften (antall år), og bare dem som oppgir mindre enn 12 måneder får spørsmål om ansettelsesdato.

I prøveundersøkelsen hadde 27 av de 132 personene (20 prosent) som for tiden hadde inntektsgivende arbeid begynt i hovedjobben i løpet av 1986. Dette betyr at ca. 1/5 av de sysselsatte må oppgi dato.

Et annet hovedproblem er varighet av arbeidsforhold som ikke er kontinuerlige, dvs. når en person har begynt og sluttet mer enn en gang ved bedriften, f.eks. vikarer. Dersom spørsmålene skal tas med må det legges vekt på å definere helt entydig i instruksjonen hvordan start og slutt i arbeidsforhold skal regnes, påfulgt av gode eksempler. Mye tyder på at "problemgrupper" bør identifiseres og behandles på en annen måte.

4.2.5 Registrering av næring, virksomhet, yrkesstatus og yrke (Spm. 10-14, 16-20 og 46-50)

I AKU registreres i dag disse opplysningene knyttet til sysselsetting i referanseuka (spm. 21-25). I prøven er spørsmålene formulert noe annerledes, men det er bare snakk om teknisk, og ikke substansiell endring. Det som er viktigere er hvilke referanseperioder og sysselsettingsforhold opplysningene registreres for. I prøven er denne sekvensen stilt både for det (hoved)-arbeidsforholdet, og eventuelt det (viktigste) biarbeidsforholdet, IO vanligvis har. IO som vanligvis ikke har inntektsgivende arbeid, men som var sysselsatt i undersøkelsesuka får også disse spørsmålene, og da selvfølgelig knyttet til referanseuka.

De viktigste spørsmålene man står overfor her, henger nøye sammen med andre valg. Dersom man har valgt å registrere sysselsetting kun for referanseuka, er ikke ulik referanseperiode for ulike grupper noe problem. Hvorvidt disse opplysningene skal samles inn for biarbeidsforhold, er knyttet til avgjørelsen om biarbeidsforhold i det hele tatt skal registreres.

4.2.6 Arbeidstid og fravær (spm. 7-8, 26-33 og 45)

Som nevnt i innledningen er bedre opplysninger om arbeidstid i AKU høyt prioritert. I dag registreres kun faktisk arbeidstid i referanseuka. I tillegg ønsker man å registrere den arbeidstiden sysselsatte vanligvis har. Her står man overfor ganske mange valgmuligheter, både når det gjelder begreper og måter å spørre på.

Som nevnt i innledningen ble ulike arbeidstidsopplysninger registrert i Arbeidstidsundersøkelsen 1985 (spm. 5-16d). For det første ble IO bedt om å oppgi vanlig arbeidstid, og dette spørsmålet ble knyttet til IO's arbeidstid i referanseuka. Alle IO ble spurt om de hadde avtalt arbeidstid, og i tilfelle hvor mange timer pr. uke dette dreide seg om. Delfravær og overtidsarbeid/ekstraarbeid for undersøkelsesuka ble også registrert. Erfaringene med denne sekvensen vil bli diskutert i et eget notat om arbeidstidsbegreper. Her skal bare de problemene vi støtte på i prøveundersøkelsen bli beskrevet.

I prøven valgte vi å registrere "vanlig" arbeidstid. I Sverige har man valgt begrepet avtalt tid, med det formålet å rendyrke overtid. Sysselsatte uten avtalt arbeidstid blir bedt om å oppgi gjennomsnittlig arbeidstid de 4 siste uker. Et viktig valg vil antagelig stå mellom enten "vanlig" eller "avtalt" arbeidstid. Ifølge Arbeidstidsundersøkelsen 1985 var det 21 prosent av de sysselsatte som ikke hadde avtalt arbeidstid (237 000 selvstendige mv. og 169 000 ansatte).

a) Vanlig arbeidstid (spm. 7)

Prøven "avslørte" flere svakheter ved spørsmålet om vanlig arbeidstid. Først og fremst mangler det en definisjon på hva "vanlig" arbeidstid er, dvs. at det bør lages en instruks på hvordan arbeidstid skal beregnes for arbeidstakere som har varierende arbeidstid. Dette reiser spørsmål om referanseperiode. Noen eksempler fra intervjuernes påpekninger:

- "Spm. 7 var litt vanskelig for en som har full jobb 6 måneder i året og bare noen få timer i uker resten av året. Hovedjobben er bare i sommerhalvåret, hva da?"
- "Burde få med en ordning for dem som arbeider en uke og er en uke fri"
- "Ikke nok å lese spørsmålsteksten. Jeg måtte definere ordet vanligvis"
- "De trengte tid til å finne fram til hva ordet vanligvis betydde i praksis for dem (med antall timer). Var det de siste par ukene eller siste 10 årene?"

Ett eksempel fra skjemaene viser det samme: Hva skal betraktes som vanlig arbeidstid for en person som de siste 2-3 månedene vanligvis har arbeidet svært mye pga overgang til nytt EDB-anlegg ved bedriften? Man bør sannsynligvis velge en fast referanseperiode for beregning i tilfeller der arbeidstiden varierer, f.eks. de siste 4 uker (jmf. Sverige). Videre må det lages regler for beregning av tid for slike tilfeller der f.eks. IO arbeider 2 dager pr. måned.

Det er dessuten behov for regler for føring av halve timer osv. Det er allerede bestemt at registrering av halve timer skal innføres.

Det ble også påvist svakheter ved den tekniske utformingen av spørsmålet. Spørsmålet var til dels dårlig utfyllt, samt noe feil avkryssing som ledet heltidsansatte over til spm. om deltidsarbeid m.v. To kommentarer fra intervjuerne går på dette:

- "I spm. 7 bør arbeidstid pr. uke i hovedjobb stå under og ikke ved siden av. Jeg hadde en tendens til å overse det, og gå direkte til spm. 8, selv om jeg skulle til spm. 10".
- "Kunne spørsmål om hoved- og ekstrajobb atskilles bedre?".

Problemen blir betydelig mindre dersom spm. 6 brukes som et seleksjonsspørsmål, slik at det bare vil være IO med mer enn et arbeidsforhold som får spm. 7 i sin nåværende form. IO med bare ett arbeidsforhold, det store flertallet, kan få et eget, enklere spørsmål om vanlig arbeidstid. Det ville være atskillig mer økonomisk.

Kommentarene fra intervjuerne viser at det også her er noe forvirring mht begrepet ekstra-jobb. Enkelte intervjuere tolker ekstra-jobb synonymt med deltidsarbeid.

En intervjuer hevder at spørsmål om ekstrajobb er lite populært, og underbygger dette med sine 11 års erfaring. Ingen andre intervjuere har antydnet dette som noe problem.

Hvorvidt en skal registrere ekstraarbeid kan diskuteres. Det å ha to arbeidsforhold kan bli en mulig tilpasning blant enkelte yrkesgrupper ved fremtidige reduksjoner i normal-arbeidstiden. Det blir hevdet at det i dag kan være et stort innslag av ekstraarbeid i friperiodene i grupper med spesielle arbeidstidsordninger der arbeidsinnsatsen er svært konsentrert, og med lange friperioder i mellom (eks. Nordsjø-arbeidere, flyvere). Ser vi på de 12 prosent av de sysselsatte som hadde ekstra-arbeid, så hadde ca. 2/3 av disse en arbeidstid på 38 timer eller mer i hovedjobben.

b) Avgrensning av deltidsarbeid (spm. 8)

Definisjon av deltidsarbeid bør skje på grunnlag av vanlig eller avtalt arbeidstid. I prøveundersøkelsen blir alle som oppgir en vanlig arbeidstid på under 35 timer/uke spurt om dette timetallet er lavere enn det som er vanlig heltidsarbeid i (hoved)jobben. Ved å stille spørsmålet på denne måten fanger man opp arbeidsforhold med noe redusert arbeidstid, og ikke bare vanlige deltidsjobber. Formålet bør være å registrere hele spekteret av avvik fra det som er vanlig heltidsarbeid. Man får dessuten skilt ut heltidsansatte med kort arbeidstid. Dersom man bare bruker en vilkårlig timegrense for å definere deltidsarbeid, vil denne gruppen feilaktig klassifiseres som deltidsarbeidende.

Timegrensen på 35 timer vil kanskje over tid bli for høy, jmf. arbeidstidsreduksjoner. I Sverige diskuterer man å sette ned timegrensen på definisjonen av deltidsarbeid (RIDA 1985). Dette er imidlertid ikke noe problem, idet man ved publiseringen av tall/analyser kan velge en lavere grense.

Kategorien "finnes ikke heltidsarbeid i yrket" ser ut til å kunne misforstås. Det er en fysioterapeut som har svart dette, noe som åpenbart ikke er riktig. Derfor bør man ta inn i instruksjonen en forklaring på hva som menes. Fysioterapeuten syntes å tolke dette som at det ikke finnes heltidsansatte fysioterapeuter på vedkommendes arbeidsplass, evt. bosted.

c) Faktisk arbeidstid (spm. 26)

I prøven har man også spurt om faktisk arbeidstid. Spørsmålsformuleringen er nesten identisk med dagens AKU (spm. 2). Forskjellen er at man ber om å få separate oppgaver for hoved- og biarbeidsforhold.

Spørsmålet er til dels dårlig utfyllt, og det er forståelig. Det blir

mye skriving (inkludert spm. 7 om vanlig arbeidstid) for IO som har samme vanlige og faktiske arbeidstid. Enkelte intervjuere har dessuten fylt ut nuller for IO som var midlertidig fraværende hele uka. Avkryssing for midlertidig fraværende virker som om den er for bortgjemt (burde kanskje kommet først?).

En intervjuer nevner følgende eksempler som viser at det kan oppstå problemer pga ulik referanseperiode for vanlig og faktisk arbeidstid:

- "Spørsmålet om ekstra-jobb. Det var spørsmål om det i spm. 7, men passet dårlig fordi det bare var denne uken IO hadde ekstrajobb. Derfor kom det med først her. Et annet IO fikk ikke med sin vanlige jobb (som er gartner) men bare ekstrajobben. Derfor passer spm. 36 dårlig. For IO har jo vanligvis lenger arbeidstid, bare at det er sesongpreget".

d) Avvik mellom vanlig og faktisk arbeidstid (spm. 27)

Beregning av eventuelt avvik mellom vanlig arbeidstid og faktisk arbeidstid danner utgangspunkt for en kartlegging av overtidsarbeid og delfravær. Det var relativt mange som hadde avvik mellom faktisk og vanlig arbeidstid. Av de som hadde oppgitt både faktisk og vanlig arbeidstid hadde ca 39 prosent forskjellig faktisk og vanlig arbeidstid.

Overføring av timetall fra spm. 7 og 25 er til dels dårlig utfylt, og spørsmålene byttet om. Enkeltkommentarer fra intervjuerne tyder på at det i telefonintervju er tungvint med spørsmål der man må bla i skjemaet for å finne tidligere opplysninger:

- "Det er tungvint å gå tilbake i skjemaet for å sjekke svaret på tidligere spørsmål, det kan oppstå lange pauser som må forklares overfor IO ved telefonintervju".
- "Spm. 27 var tungt da jeg må slå opp igjen spm. 7 for å kunne krysse av, men nr. 7 hadde god plassering, lett å finne".

En viktig innvending mot spørsmålet er at hva som skal anses som mer eller mindre enn vanlig arbeidstid ikke er definert. En intervjuer har kryssa av en differanse på 7 timer "som vanlig".

En annen intervjuer spør:

- "Er (omtrent) som vanlig + 1/-1 time, eller er det mer tøyelig?"

Intervjueren skal krysse av for det riktige alternativet og få en bekreftelse på dette fra IO. Men slik spørsmålet er formulert nå, kan intervjueren tro at alle svaralternativene skal leses opp for IO. IO som har varierende arbeidstid pga skift/turnus e.l. vil jo svare "som vanlig", fordi avviket inngår i en ordinær arbeidstidsordning. Eksempel: Dersom IO som har fast ordning med 2 dager én uke og 3 dager neste uke blir spurt om differansen mellom gjennomsnitt og referanseuketid, vil det bli definert som "vanlig" fordi det er IO's ordinære arbeidstidsordning.

e) Mer arbeid enn vanlig (spm. 28)

Det viktigste i dette spørsmålet er å kartlegge overtidsarbeid. Kategorien overtidsarbeid ser ikke ut til å ha voldt de største problemene, men er like fullt uklar. For eksempel er det under "annet" krysset av for disse to tilfellene: "møtevirksomhet i forbindelse med jobben", og "måtte overta for drosjeeier utenom tur". Bare 4 av de 20 personene som arbeidet mer enn vanlig oppga overtid som årsak. Overtidsbegrepet må defineres og eksemplifiseres i eventuell instruks. Et annet spørsmål er hvordan man skal behandle deltidsarbeidere som arbeider mer enn arbeidstidskontrakten, er dette overtid (mertid) eller annet i denne sammenhengen?

Det ser ikke ut til å være selvforklarende hva som menes med kategorien "arbeidstidsordning", og det ser heller ikke ut til at det er lett å skille mellom dette alternativet og "fleksitid/opparbeiding". En intervjuer f.eks. krysset av for annet og spesifiserte at "arbeidstiden kan variere fra uke til uke".

En god instruks med mange eksempler er nødvendig hvis dette spørsmålet skal brukes. Et eksempel på hva som kan komme i kategorien annet: IO som vanligvis bare har ett arbeidsforhold, men helt tilfeldig hadde en bi-jobb i referanseuka, og dermed fikk registrert avvik mellom vanlig og faktisk arbeidstid. Under "arbeidstidsordningen" fant vi videre dette eksemplet: "Arbeider etter behov i platebaren". Det siste er en påminnelse om at ikke alle har avtalt arbeidstid, noe man må ta hensyn til når kategorier og instruks utformes. At spm. 28 ikke har fungert etter intensjonen understrekes når vi ser på frekvensfordelingen av svarene. Av de 20 som oppga at de arbeidet mer enn vanlig, oppga 14 (dvs. 70 prosent) "annen grunn".

f) Mindre arbeid enn vanlig (spm. 29)

For dette spørsmålet gjelder samme type problemer som det foregående mht svarkategorier og behov for gode eksempler i instruks. Her skal det gis noen eksempler på hva som er krysset av på de enkelte svarkategoriene.

Under "arbeidstidsordning": En selvstendig som hadde leid arbeidshjelp denne uken. En ungdom som oppga vanlig arbeidstid på 40 timer, men bare 10 timer i referanseuka. Et annet eksempel er en undersysselsatt deltids-bussjåfør som er vikar ved sykdom, og som ønsker mer arbeid. Personer uten fast arbeidstidsavtale eller vikarer o.l. kan ha svært variabel arbeidstid. Et annet eksempel er ett IO som svarte at hun "ble ferdig tidlig". Her er arbeidsinnsatsen knyttet til mengde arbeid og ikke mengde arbeidstid.

Et litt spesielt eksempel til slutt: Arbeidet mindre enn vanlig pga innskrenkning av overtidsarbeid i referanseuka.

Ingen av kategoriene passer imidlertid for selvstendige som bare tar fri noen flere timer enn normalt. Dersom man krysser av for "annet" fører dette automatisk til spm. 30 (lønn for fravær), noe som i mange tilfeller blir galt.

I svarkategori 3 burde "avspasering" komme først, med fleksitid i parentes.

En intervjuer rapporterte irritasjon hos ett IO "... som pleide å ligge på ca 70 timer og i referanseuken hadde noen færre, syntes kanskje dette var et irriterende spørsmål, siden de likevel lå langt over vanlig arbeidstid". Totalt fordelte de 20 som arbeidet mindre enn vanlig seg på 3 svarkategorier. 10 oppga arbeidstidsordning, 2 oppga skolegang og 8 oppga annen grunn som årsak for å arbeide mindre enn vanlig i referanseuken.

g) Lønn ved delfravær (spm. 30)

Opplysningene kan bidra til tall for betalte/ubetalte timeverk, samt bedre opplysninger om lønnet/ulønnet fravær. Fraværdata for yrkesaktive er svært etterspurt.

Dette spørsmålet bør imidlertid bare stilles til lønnstakere, eller evt. omformuleres. Spørsmålet bør videre bare gjelde for hovedarbeidsforholdet.

h) Midlertidig fraværende i undersøkelsesuka (spm. 31)

Dette spørsmålet er nesten identisk med nåværende spm. 8 i AKU. Det er imidlertid endret noe på svarkategoriene. De viktigste nye kategoriene som er tatt inn går på arbeidstid, med de to alternativene "avspasering" og "arbeidstidsordning". Det er videre skilt mellom "betalt permisjon pga svangerskap og fødsel" og "ubetalt permisjon pga barneomsorg". "Barns sykdom" er også ny kategori. Følgende kategorier er fjernet: "Arbeidsstatus pga tekniske forhold eller værforhold. Var uten oppdrag", "Arbeidskonflikt"; "Repetisjonsøvelse" er sløyfet og registeres under "annen grunn".

Det knytter seg ingen spesielle problemer til dette spørsmålet i prøven. Men "arbeider annenhver uke" e.l. kunne kanskje være eget svaralternativ? Av de 10 som var fraværende hele referanseuka oppga i alt 4 avspasering eller arbeidstidsordning som årsak til fraværet. Dette understreker at det var på tide å få med disse svaralternativene i AKU.

i) Lønnet fravær og antall uker fraværende (spm. 32-33)

Opplysningen om lønnet fravær er interessant, og særlig når man også får opplysninger om fraværets varighet. Disse opplysningene kan bidra til et bedre og mer differensiert bilde av gruppen midlertidig fraværende. Særlig interessant er det hvor "midlertidig" fraværet er, noe som kan brukes som en indikator på arbeidsmarkedstilknytning. En av de fem som besvarte spørsmålet om fraværets lengde oppga å ha vært borte i 76 uker. Det må diskuteres om vi skal sette en øvre grense for hvor langt fraværet kan være.

Ingen spesielle problemer med disse spørsmålene er rapportert. Det ser imidlertid ut til å være nødvendig å gi eksempler på hvordan antall uker beregnes, dvs. at referanseuka skal regnes med. En intervjuer hadde ført opp 0 uker.

4.2.7 Over- og undersysselsetting - mistilpasninger i arbeidsmarkedet

a) Ønske om annen jobb (spm. 34-35)

Registrering av forsøk på å få ny jobb er nye spørsmål. Spørsmålene kan si noe om grad av mistilpasning/mobilitetsønsker blant ulike grupper arbeidstakere og i ulike sektorer. Spørsmålene er knyttet til en viss referanseperiode (siste 2 måneder), samt søkeraktivitet, for å unngå at man bare får uforpliktende ønsketekning. I alt 14 av de 128 personene som hadde besvart spørsmålet, hadde sett seg om etter annen jobb.

Intervjuerne har rapportert enkelte problemer her:

- "Når IO er sykemeldt, synes jeg det virker litt rart å spørre om IO har sett seg om etter en annen jobb. Kanskje en først burde spørre om IO ønsker en annen jobb, deretter spørre om, eller hva IO har gjort for å forandre sin arbeidssituasjon".
- "Ett IO oppga ja her (spm. 34), men det gjaldt den jobben han nylig var startet i (15 dager siden). Kanskje det skulle føyes til "enn den du har nå?".
- "Vanskelig spørsmål å stille til egne næringsdrivende".

Alle disse tre problemene bør det tas hensyn til dersom slike spørsmål skal med i den framtidige AKU.

b) Over- og undersysselsetting (spm. 36-43)

Spørsmål som kartlegger over- og undersysselsetting bør inn i den endelige AKU. Prøveundersøkelsens spørsmål er delvis basert på tilsvarende spørsmål i svensk AKU. I Sverige har man bare valgt å registrere undersysselsetting, dvs. bare spørsmål om IO ønsker å arbeide mer. Det knytter seg

imidlertid stor interesse til ønsker om reduisert arbeidstid i Norge, men disse tallene er klart mye vanskeligere å tolke.

Her skal det bare gjengis enkelte problemer som ble registrert i prøven:

- Spørsmålene bør ikke stilles til familiearbeidere.
- Det kan tenkes tilfeller der IO's ønsker er innvilget, men trer i kraft på et senere tidspunkt. F.eks. kvinne på svangerskapspermisjon, ulønnet 1 år, deretter avtalt deltid. Hvordan skal dette registreres?
- En hovedsvakhet ved spørsmålene er at det er uklart hvilke forutsetninger folk svarer ut fra. Eksempler: Ett IO har oppgitt ønsker om kortere arbeidstid, noe som er begrunnet i den arbeidsreduksjonen som ville komme i 1987. Mange IO oppgir ønsker om å arbeide mindre, men har ikke gjort noe for å få mindre arbeid. Ett IO ønsker å arbeide mer, men oppgir som grunn på spm. 38 personlige grunner "hobby/håndarbeid". Ett annet IO oppgir ønske om å arbeide mer, men gir som svar i spm. 38: husbygging ("annet"). En intervjuer rapporterer dette: "IO svarte her ja, (spm. 36), men poengterte at forutsetningen i spørsmålet ikke stemte for han. Hans lønn var den samme uansett".
- Det kan også være et problem å bruke vanlig arbeidstid som referanse. Arbeidsmengden kan variere i perioder. For personer i undervisningsarbeid kan arbeidsmengden variere fra et semester til et annet. Det betyr at man kan svare at man ikke ønsker å jobbe mindre fordi man vet at man i framtida kommer til å arbeide mindre enn det som er oppgitt som vanlig arbeidstid.
- Spm. 38 bør få en annen utforming. Enkelte intervjuere har trodd at det har vært to spørsmål, og har krysset av både for arbeidsmarkeds- og personlige grunner. Designet er imidlertid identisk med slik svenskene har utformet spørsmålet.

Av de 129 som besvarte spm. 36, ønsket 14 å arbeide mer. En like stor gruppe ønsket å arbeide mindre mens 101 ønsket uforandret arbeidstid.

Av de 14 som var undersysselsatt ønsket 9 å øke arbeidstiden fra 4-8 timer, 4 ønsket å øke arbeidstiden med 10-16 timer mens 1 ønsket å øke arbeidstiden med hele 40 timer. Bare 4 hadde gjort noe spesielt for å få flere arbeidstimer.

Når det gjelder de oversysselsatte, så ønsket 7 personer å redusere arbeidstida med 1-9 timer, 3 med 10-18 timer og 3 ønsket å redusere arbeidstida med 20 timer. Bare 3 hadde gjort forsøk på å få færre arbeidstimer.

4.2.8 Arbeidssøking og ønsker om arbeid

I dagens AKU-skjema fanges gruppene "arbeidssøkere uten arbeidsinntekt" og gruppen "ønsker arbeid uten å søke" opp i to forskjellige sekvenser, (arbeidssøkere gjennom spm. 10-13 og personer som ønsker arbeid uten å søke gjennom spm. 16/17-20).

Det er blitt reist kritikk mot de spørsmålene som er med i dagens AKU. Kritikken går på to plan: Kritikk mot måten enkelte spørsmål blir stilt på, og også mot hva det spørres om.

Når det gjelder den mer spørreskjematekniske delen av kritikken, så er den først og fremst rettet mot arbeidssøkerspørsmålet (spørsmål 10). Spørsmålet lyder som følger:

"Forsøkte du å få inntektsgivende arbeid for forrige uke. Vi tenker her på forsøk som ble gjort i løpet av de siste 2 måneder, for å få arbeid som du kunne ha påtatt deg i forrige uke?"

For å svare på dette spørsmålet må altså følgende 2 kriterier være oppfylt:

- 1) IO må ha søkt etter arbeid i løpet av de 2 siste måneder
- 2) IO må ha kunnet påta seg arbeid i referanseuka

Slik spørsmålet er utformet i dagens AKU, er det fort gjort å glemme et av de to kriteriene som må være oppfylt for å gi et ja-svar. Hovedkritikken mot spm. 10 har nettopp vært det at spørsmålet er altfor langt og at et ja-svar krever at to betingelser skal være oppfylt samtidig.

Sekvensen som fanger opp gruppen "ønsker arbeid uten å søke" har blitt kritisert for selve innholdet. Spesielt er den "åpne" måten å stille spørsmål om ønsker om arbeid på, jfr. spm. 17, blitt kritisert. IO blir spurt om de "har behov for eller kunne ønske å ha inntektsgivende arbeid". Spørsmålet er, i motsetning til de andre spørsmålene i AKU, ikke relatert til referansesuka. (I andre lands AKU er spørsmålene om ønsker om arbeid knyttet til referanseuka.) Det er uklart om spørsmålet måler reelle eller prinsipielle ønsker om arbeid. Dette kan illustreres ved følgende eksempler fra prøveundersøkelsen:

- En hjemmeværende husmor svarte ja på spørsmål 51 om ønske om arbeid. Hun kunne tenke seg å arbeide 37 timer pr. uke, men hadde aldri søkt inntektsgivende arbeid. Som årsak for ikke å ha søkt inntektsgivende arbeid oppgir hun at "er jo hjemmeværende".
- En 72 år gammel krigspensjonist med lærerutdanning svarte ja på spørsmål 51. Intervjueren føyde til på skjemaet at det var et betinget ja. IO ville bare ønske inntektsgivende arbeid "dersom lærere ble lønnet etter utdanning og praksis. Dessuten ville IO under nåværende skattesystem fått altfor mye skatt, osv."
- En skoleelev ønsket inntektsgivende arbeid. Han ønsket å arbeide 40 timer pr. uke, og hadde søkt arbeid i 3 uker. Han kunne imidlertid ikke påta seg arbeid i referanseuka pga studiene.

Eksemplene viser at folk legger helt forskjellige forutsetninger til grunn for å svare ja på spm. 51. Husmoren som kunne tenke seg arbeid hvis hun ikke hadde valgt å være hjemmeværende og krigspensjonisten som kunne tenke seg noe arbeid dersom skattesystemet hadde vært et annet og lærerlønningene høyere. Ingen av disse vil representere noe reelt arbeidstilbud i den nærmeste framtid. Skoleeleven derimot, som allerede var i gang med arbeidssøkingen, vil sannsynligvis være reell arbeidssøker i løpet av kort tid.

Enkelte av ja-svarene på spm. 51 virker lite gjennomtenkte. En skoleelev f.eks. ønsket deltidsarbeid, men hadde ikke søkt arbeid. Som årsak for ikke å ha søkt arbeid oppga han skolegang.

Det har også vært noe diskusjon om det målet vi har på gruppen "discouraged workers" er godt nok. I dagens AKU blir de som har svart ja på spm. 17 og oppgir mangel på passende arbeid som årsak for ikke å søke inntektsgivende arbeid, tatt som et mål på "discouraged workers". I f.eks. Canada må en person ha søkt etter arbeid i løpet av de siste 6 månedene forut for undersøkelsesuka for å falle i gruppen "discouraged workers". Begrunnelsen for å måle gruppen "discouraged workers" på denne måten er at IO må ha skaffet seg informasjon om arbeidsmarkedet ved aktiv søking for å kunne oppgi arbeidsmarkedsgrunnen som årsak for ikke å søke. Den canadiske måten å avgrense gruppen "discouraged workers" synes å få stadig større gjennomslag internasjonalt.

En grundigere diskusjon av definisjoner mv. av gruppen som ønsker arbeid uten å søke vil bli presentert i et eget notat.

I prøveundersøkelsen besluttet vi å legge lite arbeid i å endre innholdet i sekvensen for gruppen som ønsker arbeid uten å søke. De endringene som er gjort rent innholdsmessig er inspirert av det nye svenske skjema. I tråd med det svenske skjemaet har vi valgt å gjøre noen forandringer i spørsmålene for arbeidssøkere uten arbeidsinntekt, og å la alle spørsmålene om ønsker om arbeid komme i en og samme sekvens.

Sekvensen starter med et åpent spørsmål om ønsker om arbeid (spm. 51). Spørsmålet lyder: "Kunne du ønske å ha inntektsgivende arbeid?". De som svarer nei på spørsmålet om ønsker om arbeid får spørsmål om hva som var hovedårsaken til at de ikke ønsker arbeid (spm. 52). Dette spørsmålet er nytt i forhold til dagens AKU. For de som ønsker arbeid, stilles det spørsmål om hvor mange timer pr. uke han/hun ønsker å arbeide (spm. 53). Dette spørsmålet er også nytt i forhold til dagens AKU. Dernest stilles det spørsmål om hvor lenge det er siden sist IO søkte etter arbeid (spm. 54). De som har søkt arbeid i løpet av de siste 1-8 ukene får så spørsmål om på hvilken måte de forsøkte å skaffe seg inntektsgivende arbeid (spm. 56a). Dernest stilles det spørsmål om hvor mange uker IO har vært arbeidssøker (spm. 56c) og om IO kunne ha påtatt seg arbeid i referansesuka (spm. 57). De som har svart ja på spm. 51, har søkt etter arbeid for 1-8 uker siden og kunne ha påtatt seg arbeid i referansesuka, tilfredstiller alle kravene for å bli definert som arbeidssøker uten arbeidsinntekt. Spørsmålene 51, 54 og 57 erstatter spm. 10 i dagens AKU-skjema.

De som i spm. 54 aldri har søkt inntektsgivende arbeid eller har søkt etter arbeid for mer enn 8 uker siden, blir spurt om årsaken til at de ikke har søkt etter arbeid i løpet av de to siste månedene (spm. 55). Dette spørsmålet tilsvarer delvis spm. 18 og 19 i dagens AKU. De som oppgir arbeidsmarkedsgrunner for ikke å ha søkt inntektsgivende arbeid får dernest spørsmål om de kunne påtatt seg arbeid i referanseuka (spm. 57).

De som svarer nei på spm. 57 får så spm. 58 om årsak til at de ikke kunne påta seg arbeid. Dette spørsmålet er nytt i forhold til dagens AKU. Spørsmålet er hentet fra den svenske AKU og er med for å fange opp gruppen som ikke kunne påta seg inntektsgivende arbeid av tilfeldige (kortvarige) hindringer. Enkelte av disse regnes i Sverige med til arbeidssøkere uten arbeidsinntekt.

Det er 2 spørsmål i dagens AKU som ikke er med i prøveskjemaet; nemlig spm. 20a og b (viktigste krav til passende arbeid og hvor fort IO ville ønske å begynne i nytt arbeid). Disse spørsmålene kan med letthet kobles på sekvensen dersom det er ønskelig å ta de med.

I alt 26 av 78 personer sa at de ønsket inntektsgivende arbeid. Av disse ønsket 3 personer en arbeidstid på 4-7 timer, 5 personer en arbeidstid på 10-19 timer, 8 personer ønsket 20 timer (dvs. halv jobb) og 8 ønsket en arbeidstid 37-40 timer pr. uke, dvs. heltidsjobb. Bare 6 av de 24 som besvarte spm. 54 hadde søkt inntektsgivende arbeid, hele 16 personer hadde aldri søkt, mens 2 hadde søkt for mer enn 9 uker siden. I alt kunne 12 personer ha påtatt seg arbeid i referanseuka.

Rent skjemateknisk var det deler av sekvensen som fungerte bra og andre deler som fungerte mindre bra. Det som etter vår oppfatning fungerte godt, var å kombinere spørsmålene for arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og personer som ønsker arbeid uten å søke. Likeledes virker det som bruk av flere delspørsmål for å fange opp arbeidssøkere uten arbeidsinntekt har fungert godt.

Intervjuerne har ingen generelle kommentarer til hvordan sekvensen har fungert. Alle deres kommentarer er knyttet til spm. 51 og 52. En intervjuer har følgende kommentarer til spm. 51. "IO svarte at han kunne ønske å ha jobb, selv om han ikke kunne p.g.a. skole". En annen intervjuer sier til samme spørsmål: "Spm. 51 er velsignet kort. Likevel oppstår der behov for etter skjønn å gå direkte til spm. 59; dvs. avslutte". Også til spm. 52 hadde intervjuerne et par kommentarer: "Når IO gir tydelig uttrykk for at han/hun har høy alder, og sliter med sykdom, er det nødvendig å stille dette spørsmålet?". En annen kommentar var: "Spm. 52(55) blir mye repetisjon av spm. 24(25)".

Til disse kommentarene er det følgende å si: Det var mulig å la være å stille spm. 52 (Hva er hovedårsaken til at du ikke ønsker arbeid?) til IO med høy alder og/eller uførhet, (alt. 9). Kanskje burde vi hatt et liknende svaralternativ i spm. 51 (Kunne du ønske å ha inntektsgivende arbeid?). Faren ved å ha et slikt svaralternativ er at det lett kan misforstås slik at enkelte intervjuere konsekvent ikke vil stille spørsmålet til pensjonister. En mulig løsning på dette er å stille spørsmålet til alle 1. gangs IO som er pensjonister, mens 2.-4. gangs IO bare får spm. dersom de svarte ja på spm. 51.

Vi har enkelte kommentarer til de andre spørsmålene. Spm. 55 (hva som er viktigste grunnen til at IO ikke har søkt arbeid i løpet av de 2 siste månedene), har ikke fungert etter intensjonen. Det er meningen at intervjuerne bare skal krysse av for viktigste grunn, enten en arbeidsmarkedsgrunn eller en personlig grunn. Noen intervjuere har misforstått todelingen av svaralternativene, og har krysset av både for en arbeidsmarkedsgrunn og en personlig grunn. Den videre gangen i spørreskjemaet er avhengig av om det krysses av for en arbeidsmarkedsgrunn eller personlig grunn. De som oppgir arbeidsmarkedsgrunner skal gå til spm. 57 (om de kunne ha påtatt seg noe arbeid i referanseuka). De som oppgir personlige grunner stilles ikke flere spørsmål om arbeidssøking. Alternativene for personlige grunner står nederst i spørsmålet, og de intervjuere som har krysset av for to alternativer, har konsekvent hoppet over spm. 57. En måte å unngå problemene på er å la begge gruppene få spm. 57. En annen måte å løse problemet på er å ha en utforming av spørsmålet mer i tråd med dagens AKU. Først stilles et spørsmål om det var arbeidsmarkedsårsaker til at IO ikke søkte arbeid. Hvis svaret er ja, stilles spm. 57. Hvis svaret er nei, registreres den personlige årsaken og sekvensen om arbeidssøking/mulig arbeidssøking er avsluttet. I spm. 56c (om hvor mange uker IO har vært arbeidssøker) burde det vært satt av 3 posisjoner ikke bare 2 som nå.

Vi er noe usikre på hvor godt spm. 58 (viktigste grunn for at IO ikke kunne påta seg arbeid i referanseuka) har fungert; om intervjuerne har greid å skille mellom de mer langsiktige hindringene og tilfeldige hindringer. De tilfeldige hindringene har svarkategori "egen sykdom" og "annet". Tilsvarende svarkategorier finnes også for de mer langsiktige hindringene. Et spørsmål vi bør stille oss er om vi i den norske AKU er interessert i å endre vår nåværende definisjon av arbeidssøkere uten arbeidsinntekt (ved å inkludere de som ikke kunne påtatt seg arbeid av tilfeldige årsaker, som i Sverige). Hvis svaret på dette er nei, faller begrunnelsen for å ha med to egne svarkategorier for tilfeldige årsaker bort.

I spm. 54 (har du søkt etter arbeid og i tilfelle hvor mange uker er det siden du søkte arbeid?), skulle det både oppgis det eksakte antall uker siden sist IO hadde søkt arbeid og det skulle krysses av for ukeintervaller. Det var en tendens til at intervjuerne bare krysset av for ukeintervaller. Vi har ikke spesiell bruk for det eksakte antall uker siden sist IO søkte etter arbeid, og dette kan sløyfes.

Bortsett fra de problemene som er nevnt foran, synes sekvensen å ha fungert bra. Det virker som intervjuerne og IO-ene har greid å skille godt mellom spm. 54 (hvor lenge det er siden sist IO søkte inntektsgivende arbeid) og 56c (hvor mange uker IO har vært arbeidssøker).

4.2.9 Skolegang/studier (spm. 59-61)

Begrunnelsen for å ta med disse nye spørsmålene i AKU er den økende tendensen til kombinasjon av utdanningsaktiviteter og sysselsetting. Tilleggsinformasjon om utdanningens omfang for personer med slik kombinasjonstilpassning vil øke kunnskap og forståelse for denne gruppens arbeidsmarkedsatferd.

Det sentrale spørsmålet i sekvensen om utdanning er hvordan en velger å definere det å være under utdanning. Ordlyden i spm. 59 "Holder du for tiden på med noen utdanning?", er ikke presis nok. Man må derfor bestemme seg for en definisjon, som enten tas inn som tilleggsforklaring i selve skjemaet, eller i instruksjonen.

De to mest nærliggende definisjonene er enten et krav om at utdanningen skal avsluttes med eksamen, og/eller et krav om et visst samlet timetall.

I dagens AKU er kravet til registrering av utdanningsnivå at utdanning skal være fullført, samt ha et visst omfang: Allmennutdanningsopplysningene er relativt greie, fordi det er relativt standardiserte måter å oppnå slike eksamener på. Utdanning utover allmennutdanning skal bare registreres dersom den fullførte utdanning har hatt en undervisningstid på minst 300 timer pr. år. Kravet til registrering av fullført utdanning er altså basert på omfang. Det kan være aktuelt å bruke lignende kriterier i spørsmålet om pågående utdanning. Slik spørsmål 59 nå står, vil en få med mye rart, jfr. denne kommentaren fra en intervjuer:

- "Mangler definisjon på utdanning. Er rosemålerkurs, som tas blott til kos, eller kurs i selskapsdans, å regne som utdanning?"

I alt 35 av de 210 personene som hadde besvart spm. 59 holdt på med en utdanning.

5. OPPSUMMERING

I dette kapitlet vil vi gi en oppsummering av tema/spørsmål fra prøveundersøkelsen som vi mener det må arbeides videre med/tas stilling til. Det er nødvendig med en prioritering mellom ulike tema siden omfanget av prøveskjemaet var større enn det vi kan ha i en løpende AKU, som også vil ha med enkelte bakgrunnsspørsmål i tillegg.

I arbeidet med det framtidige AKU-skjemaet må man legge visse kriterier til grunn for valg av spørresekvenser og enkeltspørsmål. Som rettesnør kan man stille opp tre hovedkriterier:

- Statistisk og analytisk verdi

Dette kriteriet er det sentrale i valg av hvilken opplysninger som skal samles inn.

I revisjonen av spørreskjemaet 1974/1975 var vurderingen av enkeltspørsmål nøye knyttet til formålet med AKU. I forbindelse med den pågående omlegging av spørreskjemaet har det blitt utarbeidet et notat om formålet med arbeidskraftsundersøkelsene (SGÅ/SIW, 13.09.83). I formålsnotatet blir det lagt vekt på at AKU bare er en av flere datakilder om arbeidsmarkedet. AKU blir tillagt en lang rekke formål. I stikkordsform dreier det seg om: måling av sysselsetting, arbeidsledighet og over- og undersysselsetting, informasjon om grupper utenfor arbeidsmarkedet, aktivitets- og tidsnyttingsopplysninger, informasjon om arbeidsmarkedets virkemåte, supplement til/kontroll av registerstatistikken, data for bruk i internasjonale sammenligninger, og endringstall og bruttostrømsstatistikk. I senere notater er det pekt på at utviklingen av den registerbaserte sysselsettingsstatistikken er usikker, noe som øker kravene til AKU. I en planskisse for arbeidsmarkedsstatistikken 1985 og 1986 blir det understreket at det er nødvendig "...å se på AKU som en hovedkilde for sysselsettingsstatistikken i noen flere år enn tidligere forutsatt". (OLj, JDa, ITH, HNN, SGÅ, EJe, TMO/ATH, 13/8-84). Her blir imidlertid ikke endringer av innholdet i spørreskjema viet noen oppmerksomhet under avsnittet om målene for AKU. Redusert utvalgsvarians og et bedre publiseringsprogram står i fokus her. Nytt spørreskjema blir imidlertid nevnt under et eget, lite avsnitt. Der pekes det på at nye spørreskjema må utarbeides for ulike innsamlingsmetoder, samt utformes med sikte på en kombinert utnyttelse av AKU og arbeidstakerregisteret, noe som leder i retning av retrospektive spørsmål.

På den ene siden har man altså en lang rekke lite konkrete delformål i uprioritert rekkefølge, på den andre siden har man enkelte tekniske krav til utformingen av spørreskjemaet. Et slikt utgangspunkt kan lett føre til ad hoc avgjørelser når det gjelder skjemaets innhold. Diskusjonen av enkeltspørsmål bør sees i sammenheng med helheten i skjemaet, noe som bør gi grunnlag for en prioritering av spørsmål på bakgrunn av viktighet.

- Datakvalitet

Til enkelte spørsmål vil det knytte seg måleproblemer, som igjen vil ha innvirkning på datakvaliteten. Det kan dreie seg om både reliabilitets- og validitetsproblemer. Spørsmålet om datakvalitet har selvfølgelig en ressurs-side, dvs. de fleste problemer kan løses dersom man har de nødvendige ressurser å sette inn. Men i praksis vil det bety at man vil holde seg til spørsmål som er skikkelig utprøvd enten i Norge eller i andre land.

- Kostnader

Datainnsamling har også en økonomisk side. Det er særlig intervjuetid som vil slå ut her. Det bør derfor anslås hvor mange personer, dvs. hvor store grupper, som får de ulike spørsmålene, samt hvor tidkrevende det enkelte spørsmål/enkelte sekvenser er. Rammene for omlegging av AKU har vært basert på at kostnadene ved datainnsamling ikke skal øke.

a) Å ha et arbeid - referanseperiode

I prøveundersøkelsen forsøkte vi ved siden av å måle arbeidsmarkeds-tilknytning i referanseuka også å måle folks "vanlige arbeidsmarkeds-tilknytning". IO ble spurt om han/hun for tiden hadde inntektsgivende arbeid (spm. 1). Begrepet "for tiden" skapte enkelte problemer. Det er uklart hvordan f.eks. folk i en overgangsfase mellom ulike aktiviteter vil svare på spørsmålet. En person som har begynt å arbeide etter referanseuka vil sannsynligvis svare ja på spm. 1, men oppgi 0 timer i arbeidstid for referanseuka. Omvendt vil en person som har sluttet å arbeide etter referanseuke svare nei på spm. 1, men vil fanges opp gjennom de spesielle referanseukespørsmålene. Skal begge disse regnes som sysselsatte, eller skal bare den personen som var i arbeid i referanseuka regnes som sysselsatt, mens personen som begynte å arbeide etter referanseuka regnes som arbeidssøker uten arbeidsinntekt (skal begynne i nytt arbeid innen 30 dager)? I Sverige har man valgt å løse dette problemet ved bare å knytte spørsmålene om å ha et arbeid til referanseuka som i dagens norske AKU.

b) Hovedsakelig virksomhet/viktigste gjøremål - referanseperiode (spm. 9 og 25)

Et annet tema som må tas opp i tilknytning til det første er følgende: Dersom vi velger å knytte spørsmålene om inntektsgivende arbeid til referanseuka, bør vi også knytte spørsmålene om hovedsakelig virksomhet til referanseuka? Alternativet er å spørre de som ikke har et arbeid om deres "vanlige hovedsakelige virksomhet".

c) Hoved- og biarbeidsforhold (spm. 6 - spm.20)

I prøveskjemaet samlet vi inn opplysning om arbeidstid, næring, yrkesstatus og yrke både for hoved- og viktigste biarbeidsforhold. Spørsmålene om biarbeidsforhold gir interessante opplysninger om arbeidsmarkedet (f.eks. utbredelse av yrkeskombinasjoner). 16 av de i alt 132 sysselsatte i prøveundersøkelsen, dvs. ca 12 prosent, hadde minst 2 jobber. Resultater fra Levekårsundersøkelsen 1983 tyder imidlertid på at andelen er noe lavere, 7 prosent. Den gjennomsnittlige arbeidstiden pr. uke for biarbeid var 13 timer.

Det må tas stilling til:

- Ønsker vi å bruke ressurser på å samle inn data om biarbeidsforhold? Hvis ja, hvor omfattende data skal samles inn? Er det nødvendig med opplysninger om både arbeidstid, næring, yrkesstatus og yrke?

d) Arbeidstid (spm. 7 og spm. 26)

I prøveundersøkelsen valgte vi å måle vanlig arbeidstid ved siden av faktisk arbeidstid. Det arbeides nå med et notat med en gjennomgang av de ulike arbeidstidsbegrepene. Notatet og erfaringene fra denne og andre undersøkelser skal danne grunnlag for diskusjoner om hvilke arbeidstidsbegreper vi skal ha i den framtidige AKU.

e) Start- og eventuelt stoppdato i arbeidsforhold (spm. 14 og spm. 22-23)

I prøveundersøkelsen ble de sysselsatte stilt spørsmål om startdato (i hovedjobb). De som ikke var sysselsatt, men hadde hatt inntektsgivende arbeid i løpet av de siste 12 mndr., oppga start- og stoppdato for den siste jobben de hadde hatt. Opplysningene er viktige for flere analytiske formål, bl.a. analyser av mobilitet på arbeidsmarkedet. I tillegg gir opplysningene om start- og stoppdato mulighet for kontroll/forbedring av den registerbaserte sysselsettingsstatistikken. Det er problemer med datakvaliteten på disse opplysningene p.g.a. at enkelte har vansker med å huske langt bakover i tid. Spørsmålene er derfor tid- og kostnadskrevende. Dersom slike spørsmål skal med, må det vurderes hvor detaljert tidsfesting en ønsker bakover i tid.

f) Fravær fra arbeid (spm. 30, spm. 32 - 33)

I prøveskjemaet hadde vi med spørsmål om eventuelt fravær i referanseuka var betalt. Dette gir oss bl.a. bedre grunnlag for å beregne tall for betalte timeverk. Vi hadde også med spørsmål om hvor mange uker de midlertidig fraværende hadde vært borte fra inntektsgivende arbeid. Dataene gir oss et mer differensiert bilde av gruppen midlertidig fraværende.

I alt hadde ca. 5-10 prosent av de sysselsatte i prøveundersøkelsen delfravær i referanseuka. Fra AKU vet vi at i underkant av 10 prosent av de sysselsatte er midlertidig fraværende i referanseuka. Spørsmålene om fravær fra arbeid vil dermed stilles til ca. 15-20 prosent av de sysselsatte. Dette tilsvare ca. 12-1600 personer i utvalget.

Det knyttet seg ingen spesielle problemer til spørsmålene om fravær.

g) Ønske om annen jobb (spm. 34 og 35)

I spm. 34 og 35 i prøveundersøkelsen ble de sysselsatte spurt om de i løpet av de siste 2 mnd. hadde søkt etter annen jobb. Spørsmålene kan si noe om grad av mistilpasning/mobilitetsønsker hos de sysselsatte. Det knytter seg visse svakheter til den utformingen spørsmålene fikk i prøveundersøkelsen. Vi regner imidlertid med at små justeringer i spørsmålsutformingen vil gi akseptabel datakvalitet. Ønsker om annen jobb er et kostbart spørsmål siden det bør stilles til flesteparten av de sysselsatte.

h) Over- og undersysselsetting (spm. 36-43)

Disse opplysningene er viktige når en skal studere mistilpasninger i arbeidsmarkedet. En hovedsvakhet ved spørsmålene er at det er uklart hvilke forutsetninger folk svarer ut fra. I Sverige har man valgt bare å ha med spørsmål om undersysselsetting. Begrunnelsen for å kutte ut spørsmålene om oversysselsetting var først og fremst at intervjuerne lett kom opp i diskusjoner om inntektskompensasjoner. Vi har ikke fått liknende rapporter fra våre intervjuere.

Spørsmålene om over- og undersysselsetting må stilles til de fleste sysselsatte.

Dersom vi velger å ha med spørsmål om over- og undersysselsetting, må det arbeides noe mer med spørsmålene. Prøveundersøkelsen har gitt oss gode tips om hva som kan endres.

i) Ønsker arbeid uten å søke (spm. 51-58)

I prøveundersøkelsen ble det laget en helt ny sekvens for arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og for personer som ønsker arbeid uten å søke. Utformingen av sekvensen var i stor grad inspirert av det nye svenske AKU-skjema. Det er under utarbeiding et notat om grupper som ønsker arbeid uten å søke som skal danne grunnlag for diskusjoner omkring sekvensen for denne gruppen søkere.

j) Utdanningsspørsmål (spm. 59-61)

Stadig flere mennesker kombinerer skolegang med sysselsetting. Informasjon om omfang av skolegang er viktig når man skal studere slike gruppers arbeidsmarkedsatferd. I prøveskjemaet hadde vi med noen spørsmål om utdanningsaktivitet. Svakheten ved spørsmålssekvensen vi hadde med, var at vi ikke hadde gitt en klar definisjon av hva som skulle regnes som utdanning.

- Skal vi bare regne med utdanning som avsluttes med eksamen og/eller av en viss varighet?
- Skal utdanningsspørsmålene stilles til alle, også pensjonister?

R E F E R A N S E R

- Ellingsæter, A.L. (1981): Intervjuernes erfaringer fra Arbeidskraftundersøkelsene. RAPP 81/4, Statistisk Sentralbyrå.
- Hoem, J.M. og O. Ljones (1974): Statistisk Sentralbyrås Arbeidskraftundersøkelser. Formålet med revisjonen av spørreskjemaet 1974/1975. Arbeidsnotater IO 74/52, Statistisk Sentralbyrå.
- Statistisk Sentralbyrå (1983): Formålet med Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) når den registerbaserte sysselsettingsstatistikken er etablert. Notat.
- Statistisk Sentralbyrå (1984): Planskisse for arbeidsmarkedsstatistikken 1985 og 1986 utarbeidet av arbeidsgruppa som ble oppnevnt 19.7. 1984. Notat.
- Statistiska Centralbyrån (1985): Sluttrapport til RIDA-prosjektet. I/Utretningsinstituttet. Utkast.
- Statistiska Centralbyrån (1986): AKU-pärm

Statistisk Sentralbyrå
Intervjukontor
Postboks 8131 Dep, 0033 Oslo 1
Tlf. (02) *41 38 20

ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN
UNDERSØKELSESUKE: 10. - 16. NOVEMBER
4. KVARTAL 1986

Undergitt taushetsplikt

FYLLES UT BARE FOR IO SOM DU IKKE HAR SLIPP TIL (VED OVERFØRING O.L.)

Navn og adresse :

Skjematype	1	1
Utv.omr.nr.		2-4
År - kvartal - gang	8 8 4	5-8
Husholdningsnr.		9-11
Fødselsnummer:		13-23

12

1 KONTAKTET PÅ ADRESSE OPPGITT PÅ IO-LISTE

2 KONTAKTET PÅ ANNEN ADRESSE

Intervjuers navn: _____ og nr: _____

1. Utførte du inntektsgivende arbeid av minst en times varighet i forrige uke?

24

7194 = 1 JA → 2

4081 = 2 NEI → 3

2. Hvor mange timer arbeidet du i forrige uke? Ta med overtidarbeid og ekstraarbeid, også ekstraarbeid hjemme i forbindelse med arbeidet.

25-26

7091 = 1 UNDER 21 TIMER → 7

4184 = 2 21 TIMER OG OVER → 21 a

3. Har du inntektsgivende arbeid som du var borte fra i forrige uke?

27

584 = 1 JA → 8

3497 = 2 NEI → 4

9. Hva gjorde du hovedsakelig i forrige uke?

34

91 = 1 VAR SYK → 14

1093 = 2 UTFØRTE HUSARBEID HJEMME → 10

797 = 3 GIKK PÅ SKOLE/STUDERTE → 10

94 = 4 VAR INNE TIL 1.GANGS MILITÆR- ELLER SIVILARBEIDSTJENESTE → 14

443 = 5 VAR ARBEIDSUFØR → 14

791 = 6 VAR PENSJONIST/SLUTTET I ARBEID → 14

94 = 7 VAR UTEN ARBEID → 10

94 = 8 OPPTATT MED ANNET (SPESIFISER): → 10

4. Er du selv eller noen i din husholdning selvstendig yrkesutøver (f.eks. gårdbruker eller eier av egen butikk eller verksted)?

28

335 = 1 JA → 5

3162 = 2 NEI → 9

5. Utførte du noe arbeid uten fast avtalt lønn i denne virksomheten i forrige uke?

29

48 = 1 JA → 6

287 = 2 NEI → 9

10. Forsøkte du å få inntektsgivende arbeid for forrige uke? Vi tenker her på forsøk som ble gjort i løpet av de siste 2 måneder, for å få arbeid som du kunne ha påtatt deg i forrige uke?

35

114 = 1 JA → 11 a

2707 = 2 NEI → 14

11 a. På hvilken måte forsøkte du å skaffe deg inntektsgivende arbeid?

11 b. På hvilken måte skaffet du deg det arbeidet som du skal begynne i?

KON- SVARTE PÅ KONTAK- ANNET
TAKTET ANNONSE. TET (SPES.):
ARBEIDS- ANNON- MULIG
FORMID- SERTE ARBEIDS-
LINGEN SELV GIVER

1 59 2 23 3 21 4 38 11163 = blank

6. Hvor mange timer arbeidet du i denne virksomheten i forrige uke?

30-31

48 = 1 UNDER 21 TIMER → 7

11227 = 2 21 TIMER OG OVER → 21 a

7. Hva regner du selv var ditt viktigste gjøremål i forrige uke?

32

237 = 1 UTFØRTE INNTEKTSGIVENDE ARBEID → 21 a

38 = 2 UTFØRTE HUSARBEID HJEMME → 21 a

273 = 3 GIKK PÅ SKOLE/STUDERTE → 21 a

1 = 4 VAR INNE TIL 1.GANGS MILITÆR- ELLER SIVILARBEIDSTJENESTE → 21 a

22 = 5 VAR ARBEIDSUFØR → 21 a

23 = 6 VAR PENSJONIST/SLUTTET I ARBEID → 21 a

5 = 7 VAR UTEN ARBEID → 21 a

36 = 8 OPPTATT MED ANNET (SPESIFISER): → 21 a

12. Hvor mange uker er det siden du begynte å søke arbeid?

37-38

118 = 1 UKER → 14

1157 = 2 1157 = blank → 14

13. Hvor mange uker er det siden du ble permittert uten lønn?

37-38

1 UKER → 14

14. Har du i løpet av de siste 12 måneder hatt inntektsgivende arbeid?

39

973 = 1 JA → 16

236 = 2 NEI → HVIS JA PÅ SPM. 10 ELLER KRYSS I RUTE 5 PÅ SPM. 9 → 21 c

803 = 3 blank → 16

FOR ANDRE → 16

8. Hva var den viktigste grunnen til at du var borte?

33

11 = 0 VAR UFRIVILLIG PERMITTERT UTEN LØNN → 13

26 = 1 SKOLEGANG/STUDIER → 21 b

7 = 2 PERMISSJON P.G.A. SVANGERSKAP/FØDSEL → 21 b

14 = 3 ARBEIDSSITING P.G.A. TEKNISKE FORHOLD ELLER VÆRFORHOLD/VAR UTEN OPPDRAG → 21 b

0 = 4 ARBEIDSKONFLIKT → 21 b

2 = 5 SKAL BEGYNNE I NYTT ARBEID INNEN 30 DAGER → 11 b

66 = 6 FERIE → 21 b

283 = 7 EGEN SYKDOM ELLER SKADE → 21 b

4 = 8 SYKDOM I HJEMMET → 21 b

100 = 9 REPETISJONSØVELSE ELLER ANNEN GRUNN (SPESIFISER): → 21 b

10690 = blank

15. Hva var den viktigste grunnen til at du sluttet i ditt forrige arbeid?

40

351 = 0 SESONGARBEID/ANNET KORTVARIG TIDSAVGRENSET ARBEID → 16

27 = 1 INNGÅELSE AV EKTESKAP, SVANGERSKAP/FØDSEL → 16

33 = 2 OPPNÅDD PENSJONSALDER → 16

24 = 3 VIDERE UTDANNING → 16

44 = 4 SVEKKET HELSE → 16

16 = 5 LIKTE IKKE ARBEIDET/ARBEIDSFORHOLDENE → 16

4 = 6 FOR LANG ARBEIDREISE/UPASSENDE ARBEIDSTID → 16

8 = 7 VAR IKKE LØNNSOMT → 16

26 = 8 BLE OPPSAGT/BEDRIFTEN NEDLAGT → 16

107 = 9 ANNEN GRUNN (SPESIFISER): → 16

107 = 0 blank

HVIS IO HAR SVART JA PÅ SPM. 10 ELLER KRYSS I RUTE 5 PÅ SPM. 8 → 21 c

FOR ANDRE → 16

16. TIL INTERVJUJEREN: FOR MILITÆRE I FØRSTEGANGSTJENESTE, KRYSS I RUTE 4 PÅ SPM. 9, GÅ TIL SPM. 26. FOR ANDRE GÅ TIL SPM. 17.

STATISTISK SENTRALBYRÅ
 Intervjukontoret
 Postboks 8131 Dep, 0033 Oslo 1
 Tlf. (02) *41 38 20

UNDERGITT TAUSHETSPLIKT

Prosjektnr.	2	6	6	1-3
Utv. omr. nr.				4-6
Husholdningsnr.				7-9

Intervjuerens navn: _____

Intervjuerens nr.: _____

Prøveundersøkelse

NYE SPØRSMÅL I ARBEIDSKRAFTSUNDERSØKELSENE

IO's navn og adresse	Fødselsd.-mnd.-år		Personnr.				10-20

Intervjuet ble foretatt: ²¹⁻²⁴

--	--

Dag Mnd.

Intervjutid, i alt: ²⁵⁻²⁷

--

Min.

RESULTAT AV ARBEID MED TILDELTE IO:

- 28
- 1 Telefonintervju
- 2 Besøksintervju
- 3 Frafall/avgang → REGISTRER ÅRSÅK

FRAFALLSÅRSÅK, SPESIFISER: _____

1. Har du for tiden noen jobb/inntektsgivende arbeid?

29
 123=1 JA → 6 58,3%
 88=2 NEI → 2 41,7%

2. Vi skal ta med alt inntektsgivende arbeid selv om det er få timer, eller om du er selvstendig yrkesutøver. Har du noe slikt arbeid?

30
 4=1 JA → 6 4,6%
 83=2 NEI → 3 95,4%
 124 = blank

3. Dersom du for tiden ikke er i arbeid, har du noe arbeid som du er midlertidig borte fra?

31
 3=1 JA → 6 31,6%
 81=2 NEI → 4 96,4%
 127 = blank

4. Er du selv eller noen i din husholdning selvstendig næringsdrivende (f.eks. gårdbruker eller eier av egen butikk eller verksted)?

32
 9=1 JA → 5 71,1%
 72=2 NEI → 21 88,9%
 130 = blank

5. Utfører du for tiden noe arbeid i denne virksomheten?

33
 2=1 JA → 6 22,2%
 7=2 NEI → 21 77,8%
 202 = blank

6. Har du mer enn en jobb/ett arbeidsforhold? Vi tenker her på f.eks. en ekstra-jobb eller arbeid i familieforetak.

34
 16=1 JA 12,1%
 116=2 NEI 87,9%
 79 = blank

7. Hvor mange timer i uken arbeider du vanligvis? Ta med regelmessig overtidsarbeid og ekstraarbeid hjemme i forbindelse med arbeidet. Spisepauser skal ikke regnes med.

DERSOM IO HAR MER ENN EN JOBB/ETT ARBEID SPØR ETTER ARBEIDSTID BÅDE I HOVED-JOBB OG EKSTRA-JOBB(ER)

HOVED-JOBB ER DET ARBEIDSFORHOLDET IO BRUKER MEST TID PÅ

35-36
 HOVED-JOBB: TIMER PR. UKE
 128 = besvart
 83 = blank

ARBEIDSTID PR. UKE I HOVED-JOBB:

41
 36=1 UNDER 35 TIMER → 8 31,9%
 77=2 35 TIMER OG OVER → 10 48,1%
 98 = blank

37-38
 EKSTRA-JOBB(ER), I ALT ...: TIMER PR. UKE
 17 = besvart
 194 = blank
 39-40
 TOTALT: TIMER PR. UKE
 76 = besvart
 135 = blank

8. Er dette timetallet lavere enn det som er vanlig heltidsarbeid i (hoved-) jobben din?

42
 34 = 1 JA 73,9%
 9 = 2 NEI 19,6%
 3 = 3 FINNES IKKE HELTIDSARBEID I DETTE YRKET 6,5%
 165 = blanke

9. Betrakter du deg hovedsakelig som

43
 26 = 1 Yrkesaktiv 57,8%
 7 = 2 Student/skoleelev 15,6%
 1 = 3 Alders-/tjenestepensjonist 2,2%
 0 = 4 Førtidspensjonist 0,0%
 9 = 5 Hjemmearbeidende 20,0%
 0 = 6 Arbeidssøker 0,0%
 2 = 7 Annet (BESKRIV): 4,4%

166 = blanke

HOVED-JOBB

10. De neste spørsmålene dreier seg om (hoved-) jobben din
 I hvilken bedrift arbeider du?

FULLT BEDRIFTSNAVN:

BEDRIFTENS ADRESSE (POSTNR., POSTSTED):

11. Hva slags virksomhet er det?

VIRKSOMHETENS ART:

44-46

FOR KONTORET:

12. Er dette et enkeltmannsfirma, ansvarlig selskap, aksjeselskap e.l. eller offentlig virksomhet?

47
 17 = 1 ENKELTMANNSFIRMA }
 3 = 2 ANSVARLIG SELSKAP } → 13 13,2%
 61 = 3 AKSJESELSKAP E.L. }
 48 = 4 OFFENTLIG VIRKSOMHET } → 14 47,3%
 82 = blanke } 37,2%

13. Arbeider du som selvstendig, som ansatt eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn?

48
 14 = 1 SELVSTENDIG 31,1%
 30 = 2 ANSATT 66,7%
 1 = 3 FAMILIEMEDLEM 2,2%
 166 = blanke

14. Hva er ditt hovedyrke i denne bedriften eller virksomheten?

BESKRIV IO'S ARBEIDSOPPGAVER:

YRKESKODE:

15. Når begynte du å arbeide i denne bedriften?

DAG MND. ÅR
 53-58

EKSTRA-JOBB

16. SPM. 16 - 20 STILLES TIL IO SOM HAR MER ENN EN JOBB (JA I SPM. 6). FOR ANDRE GÅ TIL SPM. 26

I hvilken bedrift har du din (viktigste) ekstra-jobb?

VIKTIGSTE ER DEN EKSTRA-JOBBEN IO BRUKER MEST TID PÅ

FULLT BEDRIFTSNAVN:

BEDRIFTENS ADRESSE (POSTNR., POSTSTED):

17. Hva slags virksomhet er det?

VIRKSOMHETENS ART:

FOR KONTORET:

18. Er dette et enkeltmannsfirma, ansvarlig selskap, aksjeselskap e.l. eller offentlig virksomhet?

9 = 1	<input type="text" value="62"/>	ENKELTMANNSFRIMA	}	→ 19	52,9%
0 = 2	<input type="text"/>	ANSVARLIG SELSKAP			
3 = 3	<input type="text"/>	AKSJESELSKAP E.L.	}	→ 20	17,6%
5 = 4	<input type="text"/>	OFFENTLIG VIRKSOMHET			

194 = blanke

19. Arbeider du i din (viktigste) ekstra-jobb som selvstendig, ansatt eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn?

4 = 1	<input type="text" value="63"/>	SELVSTENDIG	40,0%
5 = 2	<input type="text"/>	ANSATT	50,0%
1 = 3	<input type="text"/>	FAMILIEMEDLEM	10,0%

201 = blanke

20. Hva er ditt yrke i denne bedriften eller virksomheten?

BESKRIV IO'S ARBEIDSOPPGAVER: _____

YRKESKODE:

→ 26

TIDLIGERE YRKESAKTIVITET - HAR IKKE ARBEID

21. Har du i løpet av de siste 12 måneder hatt noen jobb/inntektsgivende arbeid? Dvs. etter begynnelsen av november i fjor?

68
 16=1 JA → 22 20,0%
 64=2 NEI → 25 80,0%
 131 = blankt

22. Når sluttet du i denne jobben?

DAG MND. ÅR
 69-74

23. Når begynte du i denne jobben?

DAG MND. ÅR
 75-80

24. Hva er den viktigste grunnen til at du sluttet i dette arbeidet?

81-82
 3=01 SOMMERJOBB 20,0%
 4=02 ANNET SESONGARBEID/TIDSBEGRENSET ARBEID 26,7%
 1=03 SVANGERSKAP/FØDSEL/OMSORG FOR BARN 6,7%
 1=04 OPPNÅDD PENSJONSALDER 6,7%
 4=05 VIDERE UTDANNING 26,7%
 0=06 LIKTE IKKE ARBEIDET/ARBEIDSFORHOLDENE 0,0%
 0=07 FOR LANG ARBEIDSREISE/UPASSENDE ARBEIDSTID 0,0%
 0=08 VAR IKKE LØNNSOMT 0,0%
 0=09 BLE OPPSAGT/BEDRIFTEN NEDLAGT 0,0%
 2=10 ANNEN GRUNN (BESKRIV): 13,3%

196 = blankt

25. Betrakter du deg hovedsakelig som ...

KRYSS AV UTEN Å STILLE SPØRSMÅLET DERSOM DET IKKE ER TVIL OM SVARET

83
 14=1 Student/skoleelev 17,3%
 28=2 Hjemmearbeidende 34,6%
 29=3 Alders-/tjenestepensjonist 35,3%
 5=4 Før tidspensjonist } → 45 6,2%
 2=5 Arbeidssøker 2,5%
 0=6 Vernepliktig 0,0%
 3=7 Annet (BESKRIV): 3,7%

130 = blankt

30. Hadde du full eller delvis lønn for den tiden du var borte i uken 27. oktober - 2. november?

	100			
5 = 1	☐	JA, FULL LØNN	→	35,7%
0 = 2	☐	JA, DELVIS LØNN	→	0,0%
4 = 3	☐	NEI, INGEN LØNN	→	44,4%
202 = <i>blanke</i>				

31. Hva var grunnen til at du var borte fra arbeidet hele denne uken?

	101-102				
0 = 01	☐	SKAL BEGYNNE I NYTT ARBEID INNEN 30 DAGER	→	56b 0,0%	
1 = 02	☐	AVSPASERING (FRI MOT OPPARBEIDING)	}	→ 34 10,0%	
3 = 03	☐	ARBEIDSTIDSORDNING; BESKRIV:			
<hr/>					
0 = 04	☐	VAR UFRIVILLIG PERMITTERT UTEN LØNN	}	→ 33 0,0%	
0 = 05	☐	BETALT PERMISJON P.G.A. SVANGERSKAP/FØDSEL			→ 33 0,0%
0 = 06	☐	UBETALT PERMISJON P.G.A. BARNEOMSORG			→ 33 0,0%
0 = 07	☐	SKOLEGANG/STUDIER	}	→ 32 40,0%	
2 = 08	☐	FERIE			→ 32 20,0%
4 = 09	☐	EGEN SYKDOM/SKADE			→ 32 40,0%
0 = 10	☐	BARN'S SYKDOM			→ 32 0,0%
0 = 11	☐	ANNET; BESKRIV:			→ 32 0,0%
201 = <i>blanke</i>					

32. Hadde du full eller delvis lønn under fraværet denne uken?

	103		
6 = 1	☐	JA, FULL LØNN	85,7%
0 = 2	☐	JA, DELVIS LØNN	0,0%
1 = 3	☐	NEI, INGEN LØNN	14,3%
204 = <i>blanke</i>			

33. Hvor mange uker hadde du vært borte fra arbeidet i alt fram til og med uken 27. oktober - 2. november?

104-105
 UKER 5 = *besvart*
 206 = *blanke*

34. Har du i løpet av de to siste månedene sett deg om etter en annen jobb?

	106		
14 = 1	☐	JA	→ 35 10,9%
114 = 2	☐	NEI	→ 36 89,1%

35. Hva har du gjort i løpet av de to siste månedene for å finne en annen jobb?

	107		
0 = 1	☐	KONTAKTET ARBEIDSFORMIDLINGEN	0,0%
5 = 2	☐	SVART PÅ ANNONSE/ANNONSERT SELV	35,7%
7 = 3	☐	KONTAKTET MULIG ARBEIDSGIVER	50,0%
2 = 4	☐	ANNET (BESKRIV):	14,3%
197 = <i>blanke</i>			

36. Du arbeider altså vanligvis i alt ... timer i uken (IFLG. SPM. 7).

Ville du ønske å arbeide mer eller mindre? Vi forutsetter at din inntekt vil øke eller minke tilsvarende.

	108		
14 = 1	☐	JA, ØNSKER Å ARBEIDE MER	→ 37 10,9%
14 = 2	☐	JA, ØNSKER Å ARBEIDE MINDRE	→ 41 10,9%
101 = 3	☐	NEI, ØNSKER Å BEHOLDE NÅVÆRENDE ARBEIDSTID OG INNTEKT	→ 59 78,3%
82 = <i>blanke</i>			

37. Med hvor mange timer pr. uke ville du ønske å øke din arbeidstid?

109-110

TIMER MER

14 = besvart

197 = blankt

38. Hva er den viktigste grunnen til at du nå ikke arbeider så mye som du ønsker?

		111			
ARBEIDSMARKEDS-GRUNNER	8 = 1	☐	IKKE MULIG Å FÅ MER ARBEID HOS NÅVÆRENDE ARBEIDSGIVER	} → 39	57,1%
	1 = 2	☐	DÅRLIG MED ARBEID PÅ STEDET		7,1%
	3 = 3	☐	ANNET (BESKRIV): _____		21,4%
PERSONLIGE GRUNNER	0 = 4	☐	EGEN SYKDOM	} → 59	0,0%
	0 = 5	☐	OPPTATT MED HUSARBEID/OMSORGSARBEID I FAMILIEN		0,0%
	0 = 6	☐	UMULIG Å FÅ BARNETILSYN		0,0%
	2 = 7	☐	ANNET (BESKRIV): _____		14,3%
		197 = blankt			

39. Har du gjort noe spesielt for å få flere arbeidstimer?

112

4 = 1

JA

→

40

33,3%

8 = 2

NEI

→

59

66,7%

199 = blankt

40. På hvilken måte har du forsøkt å skaffe deg mer arbeid?

113

2 = 1

NÅVÆRENDE ARBEIDSGIVER

50,0%

0 = 2

ANNEN ARBEIDSGIVER

0,0%

1 = 3

ARBEIDSFORMIDLING

25,0%

0 = 4

ANNONSE

0,0%

1 = 5

ANNET (BESKRIV): _____

25,0%

207 = blankt

41. Med hvor mange timer pr. uke ville du ønske å redusere din arbeidstid?

114-115

TIMER MINDRE

13 = besvart

198 = blankt

42. Har du gjort noe spesielt for å få færre arbeidstimer?

116

3 = 1

JA

→

43

25%

9 = 2

NEI

→

59

75%

199 = blankt

43. På hvilken måte har du forsøkt å få mindre arbeid?

117

2 = 1

NÅVÆRENDE ARBEIDSGIVER

50,0%

1 = 2

ANNEN ARBEIDSGIVER

25,0%

0 = 3

ARBEIDSFORMIDLING

0,0%

0 = 4

ANNONSE

0,0%

1 = 5

ANNET (BESKRIV): _____

25,0%

207 = blankt

UNDERSØKELSEUKEN - HAR IKKE ARBEID

44. Selv om du vanligvis ikke har arbeid, jobber du kanskje av og til.
Utførte du noe inntektsgivende arbeid i uken 27. oktober - 2. november?

118
 2 = 1 JA → 45
 77 = 2 NEI → 51
 132 = blanke

45. Hvor mange timer arbeidet du i denne uken?

119-120
 TIMER 2 = besvart
 207 = blanke

46. I hvilken bedrift arbeidet du?

FULLT BEDRIFTSNAVN:

BEDRIFTENS ADRESSE (POSTNR. POSTSTED):

47. Hva slags virksomhet er det?

VIRKSOMHETENS ART:

FOR KONTORET: 121-123

48. Er dette et enkeltmannsfirma, ansvarlig selskap, aksjeselskap e.l. eller offentlig virksomhet?

124
 0 = 1 ENKELTMANNSFIRMA
 0 = 2 ANSVARLIG SELSKAP
 1 = 3 AKSJESELSKAP E.L.
 1 = 4 OFFENTLIG VIRKSOMHET
 209 = blanke

→ 49 0,10 %
 → 50 0,0 %
 59,0 %
 50,0 %

49. Arbeidet du som selvstendig, som ansatt eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn?

125
 0 = 1 SELVSTENDIG
 0 = 2 ANSATT
 0 = 3 FAMILIEMEDLEM
 211 = blanke

50. Hva var din jobb i denne bedriften eller virksomheten?

BESKRIV IO'S ARBEIDSOPPGAVER:

YRKESKODE: 126-129

→ 59

51. Kunne du ønske å ha inntektsgivende arbeid?

130

26 = 1 JA → 53 33,3%

52 = 2 NEI → 52 66,7%

133 = blank

52. Hva er hovedårsaken til at du ikke ønsker arbeid?

131

7 = 1 SKOLEGANG/STUDIER 13,2%16 = 2 PENSJONIST/HØY ALDER 30,2%13 = 3 HELSEGRUNNER 24,5%8 = 4 OMSORG FOR BARN 15,1%2 = 5 HUSARBEID 3,8%0 = 6 SMÅ MULIGHETER TIL Å FÅ ARBEID 0,0%2 = 7 PLEIE AV PÅRØRENDE 3,8%3 = 8 ANNET (BESKRIV): 5,7%2 = 9 SPM. IKKE STILT P.G.A. HØY ALDER ELLER UFORHET 3,8%

158 = blank

53. Hvor mange timer pr. uke ville du ønske å arbeide?

132-133

 TIMER PR. UKE

24 = berørt

187 = blank

54. Har du søkt arbeid, og i tilfelle hvor mange uker er det siden du sist søkte arbeid?

134-135

 UKER

136

6 = 1 ANTALL UKER 1 - 8 → 56a 25,0%1 = 2 ANTALL UKER 9 - 26 → 4,2%1 = 3 ANTALL UKER 27 ELLER MER → 55 4,2%16 = 4 ALDRI SØKT → 66,7%

55. Hva er den viktigste grunnen til at du ikke har søkt arbeid i løpet av de siste 2 måneder?

137-138

0 = 01 FINNES IKKE ARBEID 0,0%2 = 02 FINNES IKKE DELTIDARBEID 11,1%0 = 03 VANSKELIG Å FÅ FLEKSIBEL ARBEIDSTID 0,0%ARBEIDSMARKDES- 3 = 04 FINNES IKKE ARBEID NÆR HJEMMET 16,7%GRUNNER 0 = 05 FINNES IKKE LETT ARBEID 0,0%3 = 06 FINNES IKKE ARBEID SOM PÅSSER MINE KVALIFIKASJONER 16,7%2 = 07 ANNET (BESKRIV): 11,1%2 = 08 MANGLER BARNEPASS 11,1%0 = 09 MANGLER HJELP HJEMME 0,0%0 = 10 PLEIE AV PÅRØRENDE 0,0%2 = 11 GIKK PÅ SKOLE/STUDERTE 11,1%1 = 12 HØY ALDER 5,6%2 = 13 SVAK HELSE 11,1%1 = 14 ANNET (BESKRIV): 5,6%

143 = blank

56a. På hvilken måte forsøkte du å skaffe deg arbeid?

b. På hvilken måte skaffet du deg det arbeidet du skal begynne i?

	139		
1 = 1	☐	KONTAKTET ARBEIDSFORMIDLINGEN	14,3%
4 = 2	☐	SVARTE PÅ ANNONSE, ANNONSERTE SELV	57,1%
2 = 3	☐	KONTAKTET MULIG ARBEIDSGIVER	28,6%
0 = 4	☐	ANNET (BESKRIV):	0,0%

204 = *blanke*

56c. Hvor mange uker har du vært arbeidssøker?

140-141
 UKER

7 = *besvart*
 204 = *blanke*

57. Hadde du kunnet påta deg noe arbeid i uken 27. oktober - 2. november?

	142		
12 = 1	☐	JA	59 85,7%
2 = 2	☐	NEI	58 14,3%

197 = *blanke*

58. Hva er den viktigste grunnen til at du ikke kunne ha tatt noe arbeid i den uken?

		143	
HINDRINGER	2 = 1	☐	STUDIER 66,7%
	0 = 2	☐	MANGLER BARNEPASS 0,0%
	0 = 3	☐	PLEIE AV PÅRØRENDE 0,0%
	0 = 4	☐	HUSARBEID 0,0%
	0 = 5	☐	EGEN SYKDOM 0,0%
	0 = 6	☐	ANNET (BESKRIV): 0,0%
TILFELDIGE HINDRINGER (MAKSIMUM 14 DAGER)	0 = 7	☐	EGEN SYKDOM 0,0%
	1 = 8	☐	ANNET (BESKRIV): 33,3%

208 = *blanke*

SPØRSMÅL OM SKOLEGANG/STUDIER: STILLES TIL ALLE

59. Så et par spørsmål om utdanning.

Holder du for tiden på med noen utdanning?

KRYSS AV UTEN SPØRSMÅL DERSOM DET IKKE ER TVIL OM SVARET

	144		
35 = 1	☐	JA	60 16,7%
175 = 2	☐	NEI	INTERVJUET AVSLUTTES 83,3%

1 = *blanke*

60. Er den utdanningen du holder på med hel- eller deltids-utdanning?

	145		
22 = 1	☐	HELTID	INTERVJUET AVSLUTTES 61,1%
14 = 2	☐	DELTID	61 38,9%

175 = *blanke*

61. Hvor mange timer brukte du sammenlagt på skolegang/studier i uken 27. oktober - 2. november?

Ta med undervisningstid og annen studietid.

146-147
 TIMER

148
 STUDERTE IKKE I UNDERSØKELSEN

Statistisk Sentralbyrå
Intervjukontoret
PB 8131 Dep.,
0033 Oslo 1

Vedlegg c
Prosjekt nr. 266

NYE SPØRSMÅL I ARBEIDSKRAFTSUNDERSØKELSENE
PRØVEUNDERSØKELSE I NOVEMBER 1986

Orientering og instruks for intervjuere

INNHold

	Side
1. INNLEDNING.....	2
a. Bakgrunn.....	2
b. Formål.....	2
2. UTVALG.....	3
3. GJENNOMFØRINGEN AV FELTARBEIDET.....	3
4. DE ENKELTE SPØRSMÅL.....	4

Antall sider
instrukslesing: 7

1. INNLEDNING

a) Bakgrunn

Arbeidskraftsundersøkelsene (AKU) er i dag den viktigste kilden til informasjon om utviklingen på arbeidsmarkedet. Bortsett fra mindre endringer i layout o.l., har spørreskjemaet vært uendret siden 1976. I løpet av de ti siste årene har det imidlertid skjedd til dels store endringer på arbeidsmarkedet, noe som stiller nye krav til hvilke type opplysninger om befolkningens sysselsettingsforhold man trenger.

Statistisk Sentralbyrå har startet opp et arbeid hvor flere sider av dagens AKU skal nøye gjennomgås. Arbeidet skal bl.a. resultere i et nytt spørreskjema. Nye spørsmål må imidlertid testes ut i felten, og det vil derfor bli gjennomført flere prøveundersøkelser med dette formålet, hvorav dette er den første i rekken.

b) Formål- Vanlig sysselsetting og arbeidstid

Nåværende AKU måler folks yrkesaktivitet på et gitt tidspunkt; undersøkelsesuken. Men for mange analyseformål er det viktig også å vite hva som er folks vanlige situasjon. Vi ønsker derfor å kartlegge IO's vanlige sysselsettingsstatus og arbeidstid.

- Hovedjobb og ekstrajobb

Fra nåværende AKU vet vi ikke hvorvidt IO har én eller flere jobber. Vi ønsker i prøveskjemaet å spørre om dette.

- Avvik mellom vanlig arbeidstid og arbeidstid i referanseuken

Som tidligere spør vi om hvor mange timer IO arbeidet i undersøkelsesuken. Men dersom IO arbeidet mer eller mindre enn vanlig ønsker vi å kartlegge årsaken til dette.

- Ønsker om annen jobb/annen arbeidstid

Ikke alle sysselsatte har en god jobb eller en arbeidstid som passer. Vi ønsker å finne ut hvor mange det er som ønsker seg en annen arbeidssituasjon enn det de har.

- Ønske om arbeid

Spørsmålene om arbeidsledighet og ønske om arbeid blant personer som ikke har jobb er i prøveskjemaet utformet på en annen måte enn i den løpende AKU. Her forsøker vi å se disse spørsmålene i sammenheng.

- Spørsmål om utdanning

Kombinasjon av utdanning og yrkesaktivitet er blitt mer og mer vanlig, derfor er dette en gruppe vi trenger mere informasjon om.

Som grunnlag for dette prøveskjemaet har vi i stor grad basert oss på allerede utprøvde spørsmål fra andre lands AKU; særlig Sverige og Canada.

2. UTVALG

Utvalget til prøven består av ca. 250 personer som deltok i AKU for 4. gang i 3. kvartal 1986.

3. GJENNOMFØRINGEN AV FELTARBEIDET

Besøksperioden er 3.-14. november.

a) Telefonintervju

Som i AKU skal intervjuene foretas over telefon så sant det er mulig.

b) Indirekte intervju

Det er ikke anledning til å ta indirekte intervju.

c) Gjenbesøk

Det kan foretas inntil 2 gjenbesøk for IO som må intervjues ved besøk.

d) Frafall

Frafallsgrunn noteres på forsiden av spørreskjemaet.

e) Innsending

Utfylte spørreskjemaer sendes inn fortløpende. Siste frist for innsending er 17. november.

f) Rapportskjemaet

Rapportskjemaet skal fylles ut når samtlige intervjuer er gjennomført, og sendes inn senest 17. november. For at du skal huske problemer du har hatt i forbindelse med skjemaet, kan du notere ned viktige punkter på et ekstra spørreskjema.

4. DE ENKELTE SPØRSMÅL

Spm. 1. Med inntektsgivende arbeid menes arbeid en mottar lønn/godtgjørelse for, i form av penger eller naturalytelser (eks. kost og losji). Også betalte verv som f.eks. styremedlem, og det å delta i møter hvor en mottar møtegodtgjørelser, er også inntektsgivende arbeid. Personer i arbeidsmarkedstiltak og i attføring, regnes å være i inntektsgivende arbeid. Personer som utfører omsorgsarbeid i eget hjem mot godtgjørelse fra kommunen, støttekontakter, fosterforeldre o.l. regnes å utføre inntektsgivende arbeid. Praktikanter (lærlinger) regnes også å utføre inntektsgivende arbeid.

Spm.5. Mange personer utfører arbeid i selveid bedrift eller i en bedrift som eies av et annet medlem av husholdningen uten å betrakte dette som inntektsgivende arbeid. Disse kan svare nei på spm.1, men vi får dem da med gjennom spm. 5.

Spm. 6. For IO som har ulønnet arbeid i familieforetak (eks. gårdsbruk, butikk, verksted o.l.) som ekstraarbeid, skal dette arbeidet bare regnes med dersom IO er medlem av samme husholdning som den som eier virksomheten. Vanlig husarbeid f.eks. på en gård regnes ikke som inntektsgivende arbeid.

Spm. 7. Reise til og fra arbeidet skal ikke regnes som arbeidstid.

For selvstendig næringsdrivende er arbeidstiden alle de timene IO arbeider for sin bedrift, selv om det ikke skjer noen produksjon.

Eks.: Møter med kunder, regnskapsføring hjemme om kvelden o.l. skal regnes med i antall arbeidstimer.

For ansatte skal også medregnes eventuell arbeidstid som ikke utføres på selve arbeidsstedet, men som hører med til det arbeidet den ansatte har lønn for.

Eks.: Ved beregning av antall arbeidstimer for en lærer medregnes all tid som er brukt til retting, forberedende arbeid, konferansetimer med foreldre o.l.

For enkelte yrkesgrupper kan det bli spørsmål om hvordan arbeidstidens lengde skal beregnes. Vi tenker da spesielt på hvordan vi skal beregne antall arbeidstimer for yrkesgrupper med vakt hjemme, f.eks. distriktsleger, lensmenn, brannfolk m.fl. Her er reglene at 4 timers vakt = 1 arbeidstime. Men selvsagt skal 1 time regnes som 1 time hvis vedkommende får arbeidsoppdrag i vaktperioden.

Det er også en stor yrkesgruppe som reiser i forbindelse med arbeidet sitt, f.eks. personer på forretningsreise, kunstnere på turné m.fl. For disse skal vi ta med både den tiden de bruker til å forberede og til å utøve sitt arbeid. Reisetid og dødtid på hotell regnes i slike tilfeller ikke med.

Arbeidstid for dagmamma: Arbeidstiden er i prinsippet den tiden dagmammaen har ansvaret for barnet. Tid som barnet er i skole/barnepark regnes ikke med.

Arbeidstid for fosterforeldre: Fosterforeldre kan ha ansvar for barn 24 timer i døgnet, men utfører ikke inntektsgivende arbeid hele denne tiden. Prøv å få IO til å beregne kun den tiden som går direkte med til arbeid med barnet eller barna.

Sterkt varierende arbeidstid: Dersom IO har svært varierende arbeidstid skal det beregnes et gjennomsnitt for de 4 siste ukene.

Spm. 10. Vi skal her ha navnet (ikke forkortelser) og adressen på den bedriften der IO har sin hovedjobb. Til å kode næring, brukes Bedrifts- og Foretaksregisteret. For å slå opp her, er vi helt avhengig av at bedriftens navn skrives korrekt. Vær oppmerksom på at vi i AKU bruker begrepet "bedrift" også for ikke-økonomisk virksomhet. Eksempel på slike bedrifter er: en skole, et sykehus. Et privathjem er en bedrift i forbindelse med lønnet husarbeid. Dette gjelder også for dagmamma som passer barn i eget hjem. En bedrift kan også være en avdeling i et større foretak, f.eks. et salgskontor. Foretaket er det store enheten (f.eks. Norsk Hydro) som er delt opp i mindre avdelinger (bedrifter) alt etter den virksomhet som foregår. Det er den avdelingen eller bedriften der IO arbeider, vi skal ha navnet på. Eks.: Norsk Hydro A/S, avdeling Kullsyre. For sjøfolk og fiskere regnes båten som bedriften. For selvstendig næringsdrivende, som ikke har noe firmanavn, noteres IO's navn. Dagmamma oppgir sitt navn når hun passer barn i eget hjem.

Spm. 11. Virksomhetens art beskrives nøye. Her er det arten av varer el. tjenester, som bedriften produserer, vi skal ha beskrevet - ikke IO's arbeidsoppgaver. - Det er meget viktig at vi får en tydelig beskrivelse av virksomheten fordi den skal gi grunnlaget for koding av næring. Næringskoden er fastsatt etter arten av den varen som blir produsert eller den tjeneste som ytes. Om kodingen skal kunne utføres korrekt, står og faller med de opplysninger intervjueren gir oss. Selv om vi slår opp på bedriftens navn i Bedrifts- og Foretaksregisteret, er vi avhengig av opplysninger om virksomhetens art for å velge kode i registeret. Når det gjelder f.eks. salgsvirksomhet, må vi derfor få greie på om det er engros- eller detalj-salg. Det er heller ikke nok å oppgi f.eks. bare "konfeksjon", men oppgi om det er produksjon eller salg (engros-, detalj-) av konfeksjon. For vernede bedrifter er vi helt avhengig av å få vite hvilke arbeidsoppgaver bedriften har for tiden for å kunne kode riktig næring.

NB! Behandling av "spesielle grupper" i spm. 10 og 11

For personer i arbeidsmarkedstiltak, i attføring o.l. oppgi i spm. 10 Arbeidsmarkedstiltak og i spm. 11 hva tiltaket gikk ut på, f.eks. kursvirksomhet. Eller hvis IO er utplassert oppgi i spm. 10 Arbeidsmarkedstiltak utplassert i..... (bedriftens navn). I spm. 11 oppgir du da denne bedriftens virksomhet.

Spm. 12. Med enkeltmannsfirma (alt. 1) menes firma som eies av én person. Ansvarlig selskap (alt. 2) er virksomhet som eies av to eller flere personer (f.eks. et familieselskap) uten at det er organisert som aksjeselskap, andelslag, lutlag e.l. I enkeltmannsfirmaer og ansvarlige selskaper er hver enkelt person (eier) juridisk ansvarlig for den økonomiske driften. Aksjeselskap e.l. (alt. 3) omfatter aksjeselskaper, andelslag, lutlag e.l. Disse har ofte A/S, A/L eller L/L i navnet. Selvstendig statsforetak som er organisert som aksjeselskap, hvor staten har aksjemajoriteten (50 prosent eller mer av aksjene), skal krysses av for alt. 3. Eksempler: Norsk Hydro A/S, Norsk Jernverk A/S, Vinmonopolet A/S, SAS-Norge, Norsk Medisinaldepot, Norsk Tipping A/S. Offentlig virksomhet (alt. 4) er virksomhet som drives av stat, kommune(r) eller fylkeskommune(r) som ikke er organisert som aksjeselskap e.l. Eksempler: NSB, Televerket, Postverket, NRK.

Spm. 13. Yrkesstatus. Det er vanlig å gruppere personer som utfører inntektsgivende arbeid i 3 grupper etter yrkesstatus:

- (1) selvstendig
- (2) ansatt
- (3) familiemedlem

Selvstendig. Som selvstendig yrkesutøver regnes personer som driver økonomisk virksomhet for egen regning og risiko. Selvstendig holder vanligvis selvnødvendige driftsmidler (verktøy og utstyr), og må selv svare for skatter og avgifter som påløper.

Ansatt. En person som utfører arbeid i en annens tjeneste mot lønn eller annen form for godtgjørelse, regnes som ansatt. Arbeidet utføres for en annens regning, og den ansatte har ikke noe ansvar for betaling av avgifter (moms) og skatter, som er knyttet til arbeidsforholdet. (Skattetrekk er arbeidsgiverens ansvar.)

I praksis vil en støte på grensetilfelle mellom begrepene selvstendig og ansatt. Arbeidets art og varighet har ikke noe med begrepsskillet å gjøre. Den ansatte kan eksempelvis være fast ansatt, eller han kan utføre et tilfeldig arbeid. Alle fiskere, også førere eller skippere, skal regnes som ansatt hvis de arbeider på en annen persons fartøy. (Dette gjelder også lottfiskere.) En student som sitter barnevakt en kveld, regnes som ansatt. Det samme er tilfelle med en person som tar tilfeldige oppdrag mot godtgjøring, som f.eks. å klippe gressplen for en hageeier.

Familiemedlem. Person som arbeider i bedrift som eies av et annet medlem av husholdningen, og som ikke har fast avtalt lønn for dette arbeidet.

NB: Yrkesstatus for dagmamma:

- (a) Dagmamma som i egen regi passer barn i eget hjem regnes å drive økonomisk virksomhet for egen regning og risiko og grupperes som selvstendig.
- (b) Dagmamma som passer barn i barnets hjem stilles på linje med hushjelp i privathusholdning, og grupperes som ansatt.
- (c) Kommunalt tilsatt dagmamma som passer barn i eget hjem arbeider i offentlig virksomhet og krysses av for alt. 4 i spm. 23 (skal derfor ikke stilles spm. 24).
Dagmamma skal aldri grupperes som familiemedlem.

Spm. 14. Dersom IO har problemer med å huske dag, før opp måned og år.

Spm. 15. Dersom IO har arbeidet i flere perioder i denne bedriften, før opp siste starttidspunkt.

Spm. 16. Se instruks til spm. 10.

Spm. 17. Se instruks til spm. 11.

Spm. 18. Se instruks til spm. 12.

Spm. 19. Se instruks til spm. 13.

Spm. 22-23. Se instruks til spm. 14. Dersom IO har hatt flere arbeidsforhold etter hverandre, før opp datoene for det siste arbeidsforholdet. Dersom IO har hatt flere arbeidsforhold samtidig, før opp datoene for det arbeidsforholdet som varte lengst.

Spm. 26. Arbeidstiden er den tiden IO utfører inntektsgivende arbeid i undersøkelsesuken.

Eks.: For fiskere som oppholder seg på fiskefelt skal tid til venting på godvær regnes med i arbeidstiden. Derimot skal landligge ikke regnes med i arbeidstiden.

Spm. 27. Før opp forskjellen mellom de to timetallene, uavhengig av hvilke timetall som er størst.

Spm. 33. Dersom IO er i tvil om antall uker, så regn 2 dager = 0 uker og 3-5 dager = 1 uke. Fravær skal regnes bare i de ukene IO normalt ville ha arbeidet.

Spm. 42. Se instruks til spm. 1 for definisjon av inntektsgivende arbeid.

Spm. 43. Se instruks til spm. 26.

Spm. 49. Hvis IO har søkt arbeid på mer enn én måte, skal du krysse av for det alternativet som har den laveste tallkoden av dem IO nevner.

Eks.: IO svarer: "Jeg kontaktet arbeidsgiver og jeg svarte på annonser." Du krysser da av for alt. 2, "Svarte på annonser".

STATISTISK SENTRALBYRÅ
 Intervjukontoret
 Postboks 8131 Dep, 0033 Oslo 1
 Tlf. (02) *41 38-20

UNDERGITT TAUSHETSPLIKT

Prosjektnr.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	1-3
Kommune nr.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	4-7
Utvalgsomr. nr.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	8-10
Husholdnings. nr.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	11-13
IO's kjønn (1=M 2=K)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	14
Skjematype nr.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	15
Intervjuer nr.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	16-19

IO's navn

Fødsels-				Personnr.				20-30
dag	mnd.	år						

UNDERSØKELSE OM ARBEIDSTID

Tilleggsspørsmål til Arbeidskraftundersøkelsen 2. kvartal 1985

PERSONSKJEMA

*KONTAKTEN MED IO:

Antall tlf.kontakter: 31
 Antall besøk på adr.: 32

DATO FOR UTFYLLING AV SKJEMAET:

40-43
<input type="text"/>
Dag Mnd.

DERSOM ANNEN ADRESSE ENN I IO-LISTE

33 IO er kontaktet på midlertidig adresse
 1
 IO er kontaktet på ny fast adresse
 2
 Kommune: _____
 adr.: _____
 Komm.nr.: 34-37

BOSTEDSSTRØK (IO'S ADRESSE):

38
 1 Spredtbygd strøk
 Tettbygd strøk med:
 2 200- 1 999 bosatte
 3 2 000-19 999 "
 4 20 000-99 999 "
 5 100 000 eller flere bosatte
 39
 FOR KONTORET:

RESULTAT AV FELTARBEIDET:

44
 1 Intervju - foretatt over telefon
 2 Intervju - foretatt ved besøk på adressen
 3 Frafall/avgang (OPPGI GRUNN NEDENFOR!)

FOR KONTORET (VED OPPFØLGING):

45
 1 Intervju oppnådd over telefon fra kontoret
 2 Frafall/avgang (OPPGI GRUNN NEDENFOR)

REGISTRERING VED OPPNÅDD INTERVJU:

Intervjuet startet kl.: og varte til kl.: dvs. i alt: minutter

Ble det avtalt tid for intervjuet på forhånd?

56
 1 Ja, ved besøk på adressen
 2 Ja, over telefon
 3 Nei, avtalte ikke tid på forhånd

REGISTRERING VED FRAFALL/AVGANG:

FRAFALLSGRUNN

57-58
 00 IO nekter
 02 Andre nekter for IO
 10 IO er syk
 20 Sykdom/dødsfall i IO's familie
 30 IO er bortreist på arbeid, skole, ferie osv.
 33 IO er ikke å treffe ved besøk/over telefon
 34 IO er til sjøs/på fiske
 40 IO's bolig/adresse/telefon ikke funnet
 41 IO er flyttet, adresse ukjent
 70 Annet, spesifiser: _____

AVGANGSGRUNN

57-58
 80 IO er død
 90 IO er flyttet til utlandet
 95 Annet, spesifiser: _____

FOR KONTORET

57-58
 50 IO er ikke oppsøkt (kostnader, avstander mv.)
 52 Mangler intervjuer som kan oppsøke IO

59-60
 FOR KONTORET:

HAR DU HUSKET Å FYLLE UT HUSHOLDNINGSSKJEMAET?

Først vil jeg få si noe om den intervjuemetoden vi bruker. Spørsmålene jeg skal stille står her i dette skjemaet.

Det er viktig at alle som er med i undersøkelsen får de samme spørsmålene, stilt på samme måten og i den rekkefølgen som de kommer i skjemaet.

Vi må gjøre det slik for å kunne slå sammen svarene og lage god statistikk av dem.

Nå er det vanskelig å lage spørsmål som er slik at de passer like godt for alle. Men jeg er takknemlig hvis du vil svare så godt du kan, selv om det skulle komme et spørsmål som du synes passer dårlig for deg.

Enkelte spørsmål kan virke som er gjentakelse av noe du allerede har svart på, og i såfall ber vi deg unnskyldte det.

MERK AV:

IO ER IFØLGE HUSHOLDNINGSSKJEMAET HUSHOLDNINGSMEDLEM NR. ⁶¹⁻⁶²

SPM. 1 OG 2 KAN BESVARES AV INTERVJUER NÅR EKTESKAPS- OG SAMBOERFORHOLD GÅR KLART FREM AV HUSHOLDNINGSSKJEMAET

1. Er du gift?

- 63 1 JA, MED HUSHOLDNINGSMEDLEM NR. ⁶⁴⁻⁶⁵ → 4
 2 JA, MED PERSON UTENFOR HUSHOLDNINGEN } → 2
 3 NEI

2. Er du samboende?

- 66 1 JA, MED HUSHOLDNINGSMEDLEM NR. ⁶⁷⁻⁶⁸
 2 NEI

3. Hva er din formelle ekteskapelige status, er du ugift, enke/enkemann, separert eller skilt?

- 69 1 UGIFT
 2 ENKE/ENKEMANN
 3 SEPARERT
 4 SKILT

4. Har du vanligvis noen jobb eller inntektsgivende arbeid, arbeider du bare av og til eller har du sjelden eller aldri noen jobb eller inntektsgivende arbeid?

- 70 1 HAR VANLIGVIS JOBB/INNTETSGIVENDE ARBEID → 5
 2 ARBEIDER BARE AV OG TIL
 3 HAR'SJELDEN/ALDRI NOEN JOBB/INNTETSGIVENDE ARBEID } → 34
 9 SPØRMSÅLET ER IKKE STILT PGA. HØY ALDER ELLER UFØRHET

5. Vi går nå over til noen spørsmål om din ukentlige arbeidstid.

Arbeider du det samme antall timer hver uke, eller varierer dette fra uke til uke? VARIASJON SOM SKYLDES FLEKSITIDSORDNINGER REGNES SOM SAMME ANTALL TIMER HVER UKE

- 71 1 SAMME ANTALL TIMER HVER UKE
 2 VARIERER FRA UKE TIL UKE

6. MERK AV: ARBEIDSTID IFØLGE AKU SPM. 2 ELLER 6

72-73 TIMER PR. UKE → 7a

- 74 1 MIDLERTIDIG FRAVÆRENDE, JA I SPM. 3 I AKU-SKJEMAET → 8a

1 = 2493
 2 = 171
 3 = 690
 9 = 292
 Blank = 2

1 = 1549
 2 = 936
 Blank = 1163

utfyllt = 2281
 Blank = 1367

1 = 196
 Blank = 3452

7a. Er den arbeidstiden du har oppgitt for forrige uke på _____ timer den arbeidstiden du vanligvis har? Ta med overtidsarbeid og ekstraarbeid, også ekstraarbeid hjemme som er vanlig i forbindelse med arbeidet.

- 75
- 1 JA, ARBEIDSTID IFØLGE AKU 36 TIMER ELLER MER → 9
- 2 JA, ARBEIDSTID IFLØGE AKU 35 TIMER ELLER MINDRE → 7b
- 3 NEI → 8a

1 = 1338
2 = 476
3 = 490
Blank = 1344

7b. Er dette å regne som deltids- eller heltidsarbeid i ditt yrke?

- 76
- 1 DELTIDSARBEID } → 9
- 2 HELTIDSARBEID }

1 = 392
2 = 86
Blank = 3170

ALL ARBEIDSTID SOM ER REDUSERT I FORHOLD TIL FULL TID I YRKET REGNES SOM DELTIDSARBEID. DERSOM HELTIDSARBEID ELLER FULL NORMALARBEIDSTID ER UVANLIG I IO'S YRKE, F.EKS. AVISBUD, RENGJØRINGSARBEID M.V. KRYSSES DET AV FOR DELTIDSARBEID.

8a. Hvor mange timer pr. uke arbeider du vanligvis? Ta med overtidsarbeid og ekstraarbeid, også ekstraarbeid hjemme som er vanlig i forbindelse med arbeidet.

- 77-78
- TIMER PR. UKE
- 79
- 1 HVIS ARBEIDSTIDEN VARIERER FRA UKE TIL UKE: KRYSS AV OG FØR OPP GJENNOMSNIETET
- MERK AV:

Utfyllt = 658
Blank = 2990
1 = 322
Blank = 3326

- 80
- 1 ARBEIDSTID 36 TIMER ELLER MER → 9
- 2 ARBEIDSTID 35 TIMER ELLER MINDRE → 8b

1 = 434
2 = 243
Blank = 2971

8b. Er dette å regne som deltids- eller heltidsarbeid i ditt yrke?

- 81
- 1 DELTIDSARBEID
- 2 HELTIDSARBEID

1 = 213
2 = 34
Blank = 3401

ALL ARBEIDSTID SOM ER REDUSERT I FORHOLD TIL FULL TID I YRKET REGNES SOM DELTIDSARBEID. DERSOM HELTIDSARBEID ELLER FULL NORMALARBEIDSTID ER UVANLIG I IO'S YRKE, F.EKS. AVISBUD, RENGJØRINGSARBEID M.V. KRYSSES DET AV FOR DELTIDSARBEID.

*9. Er spisepause medregnet i den arbeidstiden du har oppgitt at du vanligvis har?

- 82
- 1 JA
- 2 NEI
- 3 VET IKKE

1 = 1306
2 = 1155
3 = 28
Blank = 1159

*10. Hvor lang spisepause har du vanligvis pr. dag?

- 83-85
- MINUTTER PR. DAG
- 86
- 1 HVIS TIDEN VARIERER STERKT: KRYSS AV OG FØR OPP GJENNOMSNIETET
- 87
- 1 HAR IKKE NOEN FAST ORDNING
- 2 HAR IKKE SPISEPAUSE

Utfyllt = 1999
Blank = 1649
1 = 140
1 = 288
2 = 197
Blank = 3163

*11a. Er arbeidstiden din regulert av tariffavtale eller overenskomst, har du egen avtale med arbeidsgiver eller har du ingen av de nevnte formene for avtalt arbeidstid? GJELDER HOVEDARBEIDSFORHOLD

- 88
- 1 ARBEIDSTID REGULERT VED TARIFFAVTALE/OVERENSKOMST } → 11b
- 2 EGEN AVTALE MED ARBEIDSGIVER }
- 3 INGEN AVTALT ARBEIDSTID } → 12
- 9 VET IKKE }

1 = 1384
2 = 540
3 = 526
9 = 43
Blank = 1155

*11b. Hvor mange timer pr. uke er din avtalte arbeidstid? Overtidsarbeid regnes ikke med. GJELDER HOVEDARBEIDSFORHOLD

89-90
 TIMER PR. UKE

91
 1 DERSOM AVTALT ARBEIDSTID GJELDER FOR EN LENGRE TIDSPERIODE ENN EN UKE: KRYSS AV OG FØR OPP UKENTLIG GJENNOMSNIITT

Utfyllt = 1913

1 = 207

12. MERK AV:

92
 1 MIDLERTIDIG FRAVÆRENDE (SE SPM. 6) → 15
 2 ANDRE → 13

1 = 198
 2 = 2293
 Blank = 1157

13. Hadde du noe fravær fra arbeidet i forrige uke? For eksempel fravær på grunn av sykdom, ferie, avspasering o.l. Alle fravær på 1 time eller mer skal regnes med.

93
 1 JA → 14
 2 NEI → 15

1 = 187
 2 = 2099
 Blank = 1362

14. Hva var grunnen til fraværet, og hvor mange timer var du borte?

☐	EGEN SYKDOM	→	<input type="text"/>	ANTALL TIMER 94- 96
☐	BARNES SYKDOM/SYKDOM I HJEMMET	→	<input type="text"/>	ANTALL TIMER 97- 99
☐	FERIE	→	<input type="text"/>	ANTALL TIMER 100-102
☐	AVSPASERING	→	<input type="text"/>	ANTALL TIMER 103-105
☐	ANNET, SPESIFISER:	→	<input type="text"/>	ANTALL TIMER 106-108
<hr/>				
	TOTALT FRAVÆR	→	<input type="text"/>	ANTALL TIMER 109-110

1 = 55

1 = 11

1 = 40

1 = 33

1 = 32

utfyllt = 54

utfyllt = 11

utfyllt = 38

utfyllt = 33

utfyllt = 49

utfyllt = 181

15. MERK AV ETTER SPM. 24 I AKU-SKJEMAET:

111
 1 ANSATT → 16a
 2 SELVSTENDIG/FAMILIEMEDLEM → 17

1 = 2140
 2 = 353

*15a. Hender det at du arbeider overtid eller har ekstraarbeid? Vil du si ofte, av og til, sjelden eller aldri? Overtid som avspaseres regnes ikke med her.

112
 1 OFTE
 2 AV OG TIL
 3 SJELDEN
 4 ALDRI

→ 16b
 → 17

1 = 407

2 = 609

3 = 604

4 = 516

Blank = 1512

*15b. Hva er den viktigste grunnen til at du arbeider overtid eller har ekstraarbeid?

BARE ETT KRYSS

113 Er det ...
 1 For å tjene mer penger?
 2 Av interesse for jobben?
 3 Fordi arbeidet eller bedriften krever eller ønsker det?
 4 Andre grunner? Spesifiser: _____

1 = 164

2 = 176

3 = 1162

4 = 66

Blank = 2080

*15c. Ville du foretrekke å arbeide mindre overtid eller ha mindre ekstraarbeid enn det du vanligvis har?

114
 1 JA
 2 NEI
 9 VET IKKE

1 = 440

2 = 1059

9 = 68

Blank = 2086

*16d. STILLES TIL IO MED KODE 2 I SPM. 12. FOR IO MED KODE 1 I SPM. 12, GÅ TIL SPM. 17
 Utførte du i forrige uke noe ekstraarbeid, betalt overtid eller ubetalt overtid, og i tilfelle hvor mange timer?

a. EKSTRAARBEID	1 = 153 2 = 1278	115 1 ☐ JA 2 ☐ NEI	→	116-117 <input type="text"/> ANTALL TIMER	utfyllt = 148
b. BETALT OVERTID	1 = 213 2 = 1205	118 1 ☐ JA 2 ☐ NEI	→	119-120 <input type="text"/> ANTALL TIMER	utfyllt = 210
c. UBETALT OVERTID	1 = 154 2 = 1266	121 1 ☐ JA 2 ☐ NEI	→	122-123 <input type="text"/> ANTALL TIMER	utfyllt = 149

124-129
 FOR KONTORET

*17. Hvilken arbeidstidsordning har du vanligvis?
 VIS KORT 1.
 HVIS TELEFONINTERVJU: LES OPP FRA KORT 1

130	1 ☐	DAGARBEID (MELLOM KL. 06 OG 18)
	2 ☐	ARBEID SOM STARTER FØR VANLIG DAGTID (MELLOM KL. 06 OG 18) OG SOM SLUTTER I VANLIG DAGTID
	3 ☐	ARBEID SOM STARTER I VANLIG DAGTID, MEN SLUTTER ETTER VANLIG DAGTID
	4 ☐	FAST NATTARBEID (MELLOM KL. 22 OG 06)
	5 ☐	2-SKIFTSARBEID
	6 ☐	3-SKIFTSARBEID, HELKONTINUERLIG
	7 ☐	3-SKIFTSARBEID, DØGNKONTINUERLIG
	8 ☐	TURNUSORDNING
	9 ☐	ANNEN ARBEIDSTIDSORDNING, SPESIFISER: _____

1 = 1862
 2 = 40
 3 = 232
 4 = 30
 5 = 74
 6 = 29
 7 = 23
 8 = 97
 9 = 105
 Blank = 1156

18a. Inngår lørdager i din arbeidstidsordning i løpet av en vanlig 4-ukersperiode?

131	1 ☐	JA
	2 ☐	NEI

1 = 914
 2 = 1578

18b. Inngår søndager i din arbeidstidsordning i løpet av en vanlig 4-ukersperiode?

132	1 ☐	JA
	2 ☐	NEI

1 = 589
 2 = 1901

*19. Hvor mange dager pr. uke arbeider du i løpet av en vanlig 4-ukers periode?

133	1 ☐	ANTALL DAGER PR. UKE	1 = 17	5 = 1701
	2 ☐	ANTALL DAGER VARIERER STERKT	2 = 139	6 = 131
			3 = 175	7 = 91
			4 = 113	

1 = 6
 2 = 97
 3 = 26
 4 = 2354

20. Hvor mange uker arbeider du i løpet av en vanlig 4-ukers periode?

134	1 ☐	1 UKE
	2 ☐	2 UKER
	3 ☐	3 UKER
	4 ☐	4 UKER

41. Hvis det skal gjennomføres endringer i pensjonsordningene, hvilken av disse tre ordningene ville du gå inn for?

BARE ETT KRYSS

209

- 1 Kombinasjon arbeid/pensjon (deltidsarbeid/delvis pensjon)?
 2 Fleksibel pensjonsalder (dvs. selv bestemme pensjonsalderen innen visse rammer)?
 3 Nedsatt pensjonsalder for alle? *
 9 Eller har du ikke noen bestemt mening om dette? (VET IKKE)

*42. Hvilket av disse tre alternativene for pensjonering tror du at du ville velge?

VIS KORT 3 HVIS TELEFONINTERVJU: LES OPP FRA KORT 3

BARE ETT KRYSS

210

- 1 Å BLI PENSJONIST TIL VANLIG TID, MED VANLIGE PENSJONSYTTELSER?
 2 Å BLI PENSJONIST ETT ÅR TIDLIGERE, MOT AT DEN ÅRLIGE PENSJONEN BLE VARIG REDUSERT MED 7%?
 3 Å BLI PENSJONIST ETT ÅR SENERE, MOT AT DEN ÅRLIGE PENSJONEN BLE VARIG ØKT MED 7%?
 9 ELLER HAR DU IKKE NOEN BESTEMT MENING OM DETTE? (VET IKKE)

43. Er du i tillegg til Folketrygden tilsluttet: Statlig eller kommunal pensjonsordning, egen bedriftsordning eller privat pensjonsordning gjennom forsikring?

FLERE SVAR MULIG

1

- 211 JA, STATLIG ORDNING
 212 JA, KOMMUNAL ORDNING
 213 JA, BEDRIFTSORDNING
 214 JA, PRIVAT GJENNOM FORSIKRING
 215 NEI, INGEN

44. MERK AV FRA SPM. 22:

216

- 1 ANSATT → 45
 2 SELVSTENDIG/FAMILIEARBEIDER → GÅ TIL SPM. 54

*45. Hva er pensjonsalderen i ditt nåværende yrke? Med pensjonsalder menes det tidspunkt man har rett til pensjon.

217-218

ÅR

219

- 1 VET IKKE

*46. Hva er aldersgrensen i ditt nåværende yrke? Med aldersgrense menes det tidspunkt man må slutte i stillingen/yrket.

220-221

ÅR

222

- 1 VET IKKE

Vi vil nå stille noen spørsmål om hvordan du selv ville stille deg til enkelte valgmuligheter som kan tenkes i forbindelse med en reduksjon av arbeidstiden.

*47. Dersom du kunne bestemme selv, ville du ønske å øke eller å redusere din nåværende ukentlige arbeidstid? Din lønn ville da øke eller bli redusert i tilsvarende grad.

223

- 1 JA, ØNSKER ØKT ARBEIDSTID
 2 JA, ØNSKER REDUSERT ARBEIDSTID
 3 NEI, ØNSKER Å BEHOLDE NÅVÆRENDE ARBEIDSTID OG LØNN → 49
- } → 48

*48. Hvor mange timer pr. uke ville du helst arbeide?

224-225

TIMER PR. UKE

1=185
 2=320
 3=1628
 Blank=1515

Utfyllt=479